Ч. 973 Львів, пятниця 1. липня 1938. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 245-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000
" Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

✝

Ґенерал Мирон Тарнавський

Мирон Тарнавський народився 29-го серпня 1869 року у Барилові, радехівського повіту, де його батько був священником. Дуже живої вдачі та рухливий хлопчина скінчив місцеву вселюдну школу і склав іспит до другої кляси німецької ґімназії у Бродах. Занадто нецікаве та безбарвне видалося хлопчині, що звик до нічим не вязаної свободи на селі, життя в місті та чужомовній школі. Не помогло нічого й те що батько переніс його до львівської ґімназії. Хлопець не міг зжитися з великим містом що погано впливало на висліди в науці. По році він таки на батьківський клопіт утік зі Львова до дому на село. Сільське окруження, до якого звик від дитинства і повна свобода у батьківському домі були тим добрим середовищем, в якому хлопець прийшов до рівноваги, при допомозі домашнього вчителя надробив занедбане і по двох роках склав іспит до [illegible] кляси ґімназії знову в Бродах, де здав [illegible]

Після матури мусів зголоситися до війська, щоб відбути однорічну службу. Пів року старшинської школи у Львові і пів року у брідському 30-му курені (баталіоні) полевих стрільців це був — перший військовий вишкіл пізнішого начального команданта Української Галицької Армії. З того вишколу вийшов Мирон Тарнавський зі ступнем „ляйтнанта". Думав про чинну військову службу, але важко було на неї відразу рішитися головно тому, що українці, як каже ґен. Тарнавський у своїх спогадах, „криво дивилися на активного старшину". Зовсім припадково дістався при допомозі колятора з рідного села, гр. Баденія, на посаду у Краєвому Виділі у Львові, але на перший запит військової влади, чи не захотів би перейти до чинної служби, з місця рішився, покинув посаду й опинився у тарнівському 13-ому баталіоні полевих стрільців. Так почалася військова карієра майбутнього ґенерала Мирона Тарнавського.

Після пів року обовязкової практики в [illegible] баталіоні та після іспиту на чинного старшину, прийшла служба у 18-ому полку краєвої оборони в Перемишлі. В 1896-ому році сигналізаційний курс, в 1899-ому ступінь поручника і перенос до Самбора. В 1902-ому році одружився, пробув з дружиною в Самборі до 1907-го року, звідки на його власне прохання перенесли його до Золочева. Звичайно — як довідуємося зі спогадів — старшини прохали про перенос до Грацу або Відня і тому товариші поручника Тарнавського сміялися з його „золочівських амбіцій". „І справді мої амбіції були маленькі та смішні, — каже він — алеж бо щиро не хотілося кидати Галичини, своїх дітей, рідні — для великоміського гамору та чужого середовища".

В 1909-му році ступінь капітана, в 1912-ому у звязку з неспокоєм на Балкані частинна мобілізація, коли капітан Тарнавський дістає доручення перейти зі своєю сотнею до Бродів та забезпечити евакуацію тамошніх урядів і кавалерії. У Бродах пробула сотня два тижні у гострому поготівлі, але на цьому й скінчилося, тривога минула, щоб повернутися за два роки і потягнути за собою чотирорічний період світової війни.

Як чинний старшина капітан Тарнавський опинився у перших боях, пройшовши зі своїм полком справжній вогневий хрест під Радивиловом та під Олієвом. У тих перших місяцях війни, тодішній капітан Тарнавський, що як чинний австрійський старшина був безумовно льояльним громадянином держави, з великим болем переживав жахливу траґедію українського народу, що неповинно гинув з рук мадярів. Прийшло перше поранення, прикрі заходи, щоб у перших місяцях воєнного хаосу дістатися до лічниці, потім лікування в Будапешті і Бадені і знову фронт, 12-го травня 1915-го вже в бою під Славськом та в поході за відступаючими москалями.

В січні 1916. р. приділ до Коша УСС, де на становищі команданта Коша і Вишколу залишається до половини 1917-го року, потім — у ступні майора — команда куреня в 35-ому полку піхоти, під Чортковом командант тих сотень УСС, що були тоді на фронті, знову 35-ий полк. За Збручем — референт для українських справ при штабі дивізії. З того, що робив отаман Мирон Тарнавський на становищі згаданого референта на Україні, видно, кілько доброго можна було зробити тоді на Україні, якби в австрійській армії було більше чинних вищих старшин-українців.

В тому часі отаман Тарнавський переходив від приділу до приділу, аж 27-го березня 1918. р. перебирає команду табору австрійських поворотців з полону в Києві. Про його працю на цьому становищі моглаб багато сказати команда Січових Стрільців, що дістала тоді неодну десятку стрільців саме з того табору; отаман Тарнавський доручив при списах полонених відразу вилучувати українців, перетримував їх у таборі довше, а потім, розуміється тих, що на те погодилися, висилав до СС.

Зі ступнем підполковника Мирон Тарнавський дістав приділ до чеського полку у Бірзулі, з яким мав утримувати порядок серед місцевого населення. І знову біль серця з приводу того, що переживав український нарід від т. зв. „карательних отрядів". У вересні приділ до 16-го полку піхоти, потім до 35-го, до 19-го і знову до 16-го в Гайсині. Тут прийшов розвал Австрії. Підполковник Тарнавський зумів перевести свій 16-тий (мазурський) полк шляхом на Луцьк і Ковель до Кракова, а сам виїхав до Львова, де його арештували та вивезли до Домбя. Як хворий несподівано дістав дозвіл на виїзд до Бадену. Через Відень і Будапешт приїхав до тодішньої столиці ЗОУНР — Станиславова.

Від того часу починаються вже здебільша загально відомі події з життя полковника Тарнавського. В половині лютого 1919. р. перебрав команду „Групи Схід", яку потім перемінили на II-ий Корпус УГА. На становищі команданта II-го Корпусу Мирон Тарнавський дістав ступінь ґенерала.

Прийшли найважчі часи Української Галицької Армії. Відворот, потім тільки короткий момент чортківської офензиви, але знову відворот і цілковита втрата [illegible] території. У тому найважчому моменті, [illegible] просто невідомо було, яка буде дальша доля Української Галицької Армії, ґенерал Тарнавський перебрав з наказу диктатора Петрушевича начальну команду. Мабуть не багато було у світі та в історії начальних командантів, що перебирали би команду армії в такій воєнній та політичній ситуації.

І знову покотилися відомі події: перехід за Збруч, похід на Київ, відступ, тиф та [illegible] страхіття у чотирокутнику смерти. [illegible] тоді ґенерал Тарнавський мусів пережити найтраґічніший момент свого життя: мусів станути перед воєнним судом під замітом головної зради. Дарма, що наслідник ґен. Тарнавського на становищі начального команданта ґен. Микитка зробив те саме, що започаткував ґен. Тарнавський, тобто довів до умови з Денікіном, то все-ж ґен. Тарнавського судили. Суд, розуміється, звільнив ґен. Тарнавського від якогонебудь закиду, та проте ця справа була тим, від чого в ньому — як читаємо у спогадах — „щось заломилося".

Злука УГА з большевиками, відсунення ґен. Тарнавського, як і багато інших старшин від армії, життя у Києві, прихід польської армії та її відворот, ґен. Тарнавський дістається до Галичини і до... табору інтернованої УГА в Тухолі.

Після повороту на волю ґен. Тарнавський поселився у відбудованій хаті на звалищах старого двора в селі Черниці, брідського повіту та посвятився хліборобській праці. І знову виявилася в ґенералі туга за селом, за життям далеко від гамірного міста, яку знаємо з його хлопячих літ. Хоч у тому часі ґен. Тарнавський взагалі не брав участи у політичному житті, то в 1928-ому році українське громадянство поставило Його кандидатуру на сенатора і вибрало але Він не приняв вибору.

В затишному селі, при праці в господарстві Мирон Тарнавський відпочивав [illegible] кого важкого та виснажливого життя [illegible] — він відчував свою самоту, [illegible] тричі до року втікав до Львова, щоб [illegible] кілька годин перевести серед [illegible] ришів зброї. Останній раз — [illegible] на цьогорічні Зелені Свята — [illegible] себе не бадьорим, дарма, що [illegible] погане здоровля. Ані він, ані ніхто не припускав, що смерть чигає вже на свою жертву.. об.

Ґенерал Мирон Тарнавський був типом вояка старої австрійської школи, який одночасно єднав з [illegible] старо-австрійським вихованням — [illegible] український національний патріотизм. Безумовно, цей патріотизм кристалізувався і поглиблювався щойно з роками, з ходом подій, до чого щиро сам признається Покійний у своїх споминах. Його найбільші прикмети — чисто людські, прикмети хрустально чесної і простолінійної людини, яка не тільки ненавидить всякий підступ та інтриги, але просто не має для них ніякого зрозуміння. Ця проста, щира вдача Покійного була і слабістю Його на Його високому становищі у надзвичайно складних воєнно-революційних часах і Його силою. Висунений на найвище, бо фактично вирішне становище в часах визвольних змагань галицьких українців (бо уряд і навіть потім Диктатор ЗУНР не мали в часі війни тої позиції, що начальний вождь Армії), без такої попередньої фахово-військової та політичної підготови, як цього може вимагала хвилина, — проте на тому становищі не

тільки не заломився, не тільки не наніс ніякої шкоди, але закріпився і здобув собі той авторитет, що його зберігав серед колишніх членів УГА та в усьому українському громадянстві по останні дні свого життя. Допоміг Йому до цього гарт духа, віра в національну справу, здоровий розум праведної людини та надзвичайний змисл автокритицизму. Ген. Тарнавський був чоловіком, який не тільки не втратив духової рівноваги після карієри, про яку не думав, але який в гурті близьких собі приятелів сам отверто про це висловлювався. Його величезна скромність і нехіть вирішувати авторитативно справи, в яких не почував себе сильним, казала Йому залишати велику свободу рухів старшинам, що вийшли з військової академії та належали до Генеральної Булави УГА. Те саме торкалося ділянки політики: слухав тих, у політичний хист яких вірив, — може іноли й занадто поквапно вірив. Зате не помилявся, коли йшло про знання вояка, вояцької психіки, вояцьких настроїв. Був вояком з крови-кости. Знав настільки знаменито своїх вояків і так близько ними цікавився, що нпр. завжди відчував, коли їх втома та їх психічний стан поможе чи пошкодить военним операціям. Мав теж ту прикмету вояка, яка може не конче потрібна начальному вождові армії, якого місією не є воювати з крісом у руці: був надзвичайно відважний, у найкритичніших хвилинах зберігав подивугідний спокій, та не відчував взагалі почуття небезпеки для власної особи. Було теж чуже йому бажання пімсти, а супроти ворога ставився завжди з лицарською благородністю.

Ці прикмети єднали Йому загальну пошану і симпатії. Трагедією ген. Мирона Тарнавського, як і численних інших галичан старшого покоління, було те, що опинився відразу на кермуючім становищі на тому наддніпрянсько-українському ґрунті, якого раніш не знав та який у часах военно - революційного хаосу представився галичанам з їх зовсім іншим вихованням та всім світоглядом — чимось дуже дивним і незрозумілим. У тій ситуації ген. М. Тарнавський — людина взагалі політиці чужа - тримався найбільш обережно осторонь політичних справ, займаючись виключно справами Армії. Тому трагічним парадоксом можна назвати закиди, що впали на Його голову за ситківську умову УГА з Денікіном, — закиди суто політичного характеру. Не тут місце вдаватись у ближчий розгляд тієї умови, яка має вже цілу свою літературу, і не будемо тут її ані боронити ані ганити. Однак не підлягає сумнівові факт, що 1) її галицькі військові автори та сигнатарі взагалі, зокрема ген. Таранавський, не мали найменших русофільських політичних тенденцій і 2) ситківська умова була подиктована тільки і виключно фанатичним бажанням зберігти за всяку ціну УГА, як зорґанізований суцільний військовий масив. Нема теж сумніву, що форма, в якій притягнули за ситківську умову ген. М. Тарнавського до відповідальности, не була відповідна, була для нього великою кривдою та була типовим прикладом, як можна зробити жертвою обставин та людських помилок людину, що може найменше завинила. І тому вся колишня непристойна нагінка на особу ген. М. Тарнавського, який сам ніколи не дозволив собі на ніякий непристойний випад супроти нікого з земляків на високому військовому чи політичному становищі, не пошкодила тій пошані, що її мали всі до Його особи, — навіть ті, які ніколи не скривали свого неґативного підходу до галицько-денікінської історії.

З генералом Мироном Тарнавським сходить у могилу одна з найсвітліших постатей українського визвольницького зриву. Його смерть серпанком смутку затінює чола всіх тих, які в його могилі бачать — свою власну старість, бо зі смертю колишнього Начального Вожда Української Галицької Армії закривається та картина їхніх споминів, які звязані з їх молодістю.

Сивиною припорошені вже голови всіх тих колишніх молодих вояків, що стояли під командою покійного Вожда. Відпроваджуючи Його на вічний спочинок — відпроваджуватимуть найавторитетнішого живого свідка їх наймогутнішого пориву молодости. Але над свіжою могилою будуть думати про останні хвилини ґенерала Мирона Тарнавського: вмирав як вояк, спокійно, достойно і з вірою у краще. І залишив своїм друзям, що оточували ложе смерти, заповіт: до останніх хвилин вірити, що молодість нації ніколи вмерти не може...

ік.

З НАМИ ЧИ ПРОТИ НАС.

(З приводу „маршу на креси").

[illegible]льському громадянстві загострився в [illegible]ньому часі процес, який торкається укра[illegible]ського народу; **йде в ньому боротьба двох [illegible]ій, з яких одна хотіла би йти з нами проти Москви, друг[illegible] — з Москвою проти нас.**

Ці політичні течії істнують у Польщі від часу, коли скріпилась Московія та почала загрожувати Польщі. І коли від Казимира Великого більші чи менші українські терени почали входити у склад польської держави, **українська справа набрала для Польщі подвійного значіння — внутрішнього й міжнародного.**

Та обставина, що на сході Европи дозрівають великі події, знову висунула в Польщі українське питання на перший плян. Хто думає, що польське громадянство легковажить українців, той дуже помиляється. **Може ще ніколи питання: „з Москвою чи з українцями?" не стояло так гостро, як сьогодні.**

Відбудовуючи незалежну Польщу, Пілсудський поставив справу ясно: з українцями проти Москви, бачучи в такій політиці єдину справжню забезпеку польської держави між молотом Кремля й ковалом Берліна.

Концепція політичної співпраці поляків з українським народом на Сході така реальна й актуальна, що й німці й москалі однаково добре її доцінюють. У всіх німецьких плянах щодо сходу Европи український нарід беруть під увагу як поважний, навіть рішальний чинник. За такий самий страшний для Москви чинник вважають українців і комуністи: леДви Пілсудський прийшов до влади в 1926-ому році, як Москва зараз підіслала Шварцбарта вбити С. Петлюру, щоб цим унеможливити співділання на сході польського й українського народу. Сьогодніж, коли події на Сході станули на порядок дня, йде на Україні „викривання" ріжних українських змов, а насправді — звичайне вистрілювання без вини тих українців, які моглиб відіграти поважнішу ролю у майбутніх подіях.

Російська еміґрація також лякалася й лякається порозуміння між польським та українським народом і робить усе, щоб до цього порозуміння не дійшло. Всі памятаємо лист Денікіна до польського народу з пропозицією співпраці (щоб відтягнути поляків від концепції співпраці з українцями). Всі знаємо також, як неприхильно ставляться москалі до нашого національного розвитку, як шкодять нам на кожному кроці й як охоче жертвують нашими інтересами, коли вони в їх руках, як нпр. у церковній ділянці. Взагалі чи то комуністи чи москвофіли ріжних мастей, всі вони однаково працюють, щоб не допустити до польсько-українського порозуміння.

По смерти Пілсудського ґрупа так званих пілсудчиків продовжувала лінію порозуміння з українським народом для майбутнього співдіяння з ним у майбутніх подіях на сході Европи. Деякі польські часописи, як „Бюл. П.-Україн." і „Бунт Млодих" (сьогодні „Політика") взяли на себе місію вкорінювати цю ідею в польському громадянстві. Появилися навіть окремі публікації, присвячені цій концепції (а що з цього вийшло, побачимо далі).

Одночасно почав зміцнюватися в Польщі й протиукраїнський рух, який ведуть та підсилюють „народові" кола. Отже **атавізм, психічна спадщина минулих століть бере гору над здоровим розумом і самою природою політики,** якій можна керуватися чуттєвими рештками минулого. Але ця спадщина — **це не голо[вний]** чинник, це тільки стара, подразнена струна, якій дуже зручно виграє свої політичні концепції російська еміґрація. Навіть редактор Бончковський вже натякав на якусь скриту руку москалів у посиленому поході польських націоналістичних кол проти українства. Інші, дуже вдумливі, політики катеґорично твердять, **що зміцнений протиукраїнський рух у Польщі інспірують власне емісарі Москви, одночасно червоної і чорної, а ендеки й усякі інші народовці — це лише несвідоме знаряддя в чужих політичних руках,** як це нераз уже було в історії.

Може це й так. Бо абсурдальність і шкідливість для Польщі психічної мобілізації проти себе сорокміліонового українського народу справді кидається в вічі дуже різко. Можливо, що роля російських еміґрантів у протиукраїнському марші й перебільшена. Але що цей марш іде на руку Москві, незалежно від того, на який колір помальований Кремль, це факт. Звичайна річ, тут до москалів не можна мати претенсій: кожний веде таку політику, яка для нього вигідніша.

В кожному разі цілком ясно зарисувалися в Польщі дві течії: перша (течія пілсудчиків і всяких прометеївців — звузити Росію при помочі українців до її етноґрафічних кордонів; друга (націоналістична) — порозумітися з Росією та ще раз поділити Україну й пересунути свій кордон на схід може аж до Дніпра, як це було колись.

Цілковито ясно, що для нас неоднаково, яка з цих концепцій візьме гору.

Зрештою, яка з них починає брати гору, вже бачимо: концепція друга. Націоналісти, готуючись до ширшої акції на Сході, проголосили вже „марш на креси", щоб, поки прийдуть дальші події, спольщити ці українські етноґрафічні терени.

А що-ж на це пілсудчики-прометеївці?

Вони дуже гаряче пропаґували порозуміння та співпрацю з українським народом на Сході, але дбайливо минали актуальні українські питання внутрі Польщі. Отже хотіли зробити чудесну „штуку": **історичне внутрішньо-міжнародне украінське питання Польщі перетворити в питання виключно внутрішньо-польське, а з українців у межах Польщі — зробити не союзників, але знаряддя тієї міжнародньої концепції — розбиття Росії.** Та й цього ще [illegible]о: Україна й по той бік ризького кордону повинна6, у їх мріях, бути не чинником рівнокорисної польсько-української політики (як це є між Францією й Анґлією), але виключно польської. І в цьому ці прихильники польсько-українського розуміння та співпраці на Сході виявили ту саму хоробливу психічну спадщину минулих віків, на яку хворіють і народовці, те саме політичне засліплення й небачення дійсности. І народовці й пілсудчики та прометеївці неґують дуже важний факт: що український нарід прокинувся, став волево-діяльним чинником, твердо й катеґорично заявив світові, що хоче бути й буде підметом а не предметом політики на сході Европи й що з ним можна говорити, лише як з рівнорядним чинником.

Власне декларація УНДО, яка наробила в Европі тільки шуму, дала вислів цієї волі українського народу: кожне порозуміння та співпраця з ним мусить мати у підставі пошанування української нації та прав її членів, що у Польщі повинно оформитись в автономію.

На диво, ця декларація як жаром кинула навіть на тих, які ще напередодні приязно говорили про спільну акцію на Сході. А „Політика", почувши, що українці домагаються автономії, цілковито вийшла з рівноваги й наговорила просто дивовижних речей.

Отже польське громадянство психічно непідготоване до великих подій на Сході — ні народовці, ні навіть прометеївці: в них говорить не політичний розум, але кров прадідів з XVII-го століття. І це настроює Москву дуже бадьоро. Те саме відноситься й до москалів: даремні їх надії на те, що вдасться їм колинебудь зробити з великого українського народу предмет своєї імперіялістичної політики чи слухняне знаряддя.

Чи доцільна й корисна ставка народовців на Москву проти украніців, про це не будемо говорити, бо це нас безпосередньо не торкається. Зрештою, про це аж занадто красномовно говорить історія попередніх століть.

Що-ж до сьогоднішнього дня, то ідея прометеїзму в Польщі дістала сильний удар не лише від народовців, що почали „марш на креси", але й від самих прометеївців, які своїм відношенням до декларації УНДО сказали українському народові більше, ніж моглиб сказати їх найлютіші вороги.

Це добра наука життя: не може бути двох українських політик — одної внутрі, а другої назовні, бо є лише один український нарід скрізь і всюди той самий. „Марш на креси“ відгукується не лише в 7-ми міліонах місцевих українців, але й у цілій українській нації. Чи вигідний цей відгук для польського громадянства та для його східної політики, аж занадто ясно для сторонніх глядачів і обсерваторів.

Ми певні, що близький уже час, коли польське громадянство зрозуміє, що некорисно було йому йти проти нас з Москвою, і пожаліє своїх сьогоднішніх „маршів на креси“.

Та не так легко здобувати собі довіря народів, підірване власними руками.

В. Островський.

Нова сторінка в історії Австрії.

II.

Націонал-соціялістична революція в Німеччині відкидає політичні демократичні гасла та засади ліберадістичного капіталізму та виповідає боротьбу міжнароднім фінансовим центрам. Відгук цієї боротьби в цілому світі· боротьба націоналізмів проти інтернаціоналізмів.

Збираючи сказане, ситуація в Австрії була така: Активні елементи населення Австрії, за виїнятком малої групи професіональних демократичних політиків та фінансістів, хотіли або самостійної монархії в двох ріжних (по суті суперечних) формах, або хотіли, щоб Австрія злилася з Німеччиною — чи то національною чи то марксистичною. Переможні західні держави та держави Малої Антанти не хотіли дозволити Австрії ні на одне ні на друге, але примушували її істнувати у формі нібито самостійної республики. Отже виходив такий парадокс, що Австрія зберігала свою республиканську „самостійність“ проти волі великої більшости свого населення та під зверхнім примусом. Звідси хиткість і якась ніби несформована пливкість австрійської політики та громадянських настроїв, в яких раз — здавалося — переважав нахил до християнського соціялізму, то знов до марксизму, то знов ніби до християнського корпоративізму, то до націонал-соціялізму.

Між цими всіми концепціями та їх реальними силами приходило до ріжних конфліктів та зударів. У цих конфліктах мали свої впливи внутрішні чинники — особливо всезмінливі надії мас „на ліпше“ та психольоґічна потреба вийти зі становища другорядного — так також і міжнародні чинники. В цих останніх переважали впливи міжнародньої фінансіери. А проти міжнародньої фінансіери збунтували я були в Европі націонал-соціялістична Німеччина та фашистівська Італія. І між цими двома державами на одному боці і міжнародньою фінансіерою на другому, вивязалася завзята боротьба на життя і смерть.

На деякі загальні форми цієї боротьби хочемо в дальшому звернути увагу, і перейти спеціяльно до тих її фаз, які безпосередньо впливали на взаємини між Німеччиною й Австрією та на внутрішнє становище в Австрії.

Не є темою цієї статті писати ширше про останню економічну крізу, про її причини та про її політику ріжних світових фінансових центрів (головно т. зв. „Льондонської Сіті“ в Льондоні та т. зв. „Уол Стріт“ (Валової Вулиці) в Нюйорку). Але мусимо тут ствердити деякі її прояви у звязку з нашою темою.

Економічна кріза була властиво крізою системи міжнародніх позичок. Ціла господарка повоєнної Німеччини, всі її фінансові інституції, майже ввесь промисл і майже вся торговля були побудовані майже виключно на закордонних позичках. Тимто ця кріза, кріза системи міжнародніх позичок, захопила і зруйнувала була Німеччину без порівняння гірше, ніж якунебудь іншу державу, бо вирвала і знищила корінь її господарки. Всі німецькі фінансові інституції, включно до державного скарбу, опинились перед крахом; фабрики переставали працювати, бо вдома не мали кому продавати, а коли й продавали закордон, то зі стратами, для себе або для держави; число безробітних зростало з дня на день до великих міліонів, а з цим ширився теж загальний дефетизм. Люди терпіли голод і холод, бо не мали защо купувати; вони хотіли праці і хліба, але не могли дістати ні одної ні другого, бо перестала функціонувати система накинена світові капіталістичним лібералізмом під законною охороною держав та зосереджена в руках анонімних директорів кількох міжнародніх фінансових центрів.

Оцей загальний хаос, нужда і голод, вкупі з політичним приниженням Німеччини на міжнародньому форумі, викликали серед німецького народу гнів і ненависть мас проти своїх і міжнародніх анонімних оргнізаторів капіталістичної господарки та проти своїх і закордонних її прихильників.

З одного боку марксизм (комунізм та соціялізм) стали захоплювати щораз ширші верстви населення — не так з переконання цих верств, як радше зі спротиву проти розґардіяшу. Звідси загрожував Німеччині повний розклад у клясовій боротьбі, яка мусіла вибухнути червоним терором, що відтак з Німеччини міг уже легко перекинутися й до решти Европи та в якійсь загальній братовбивчій війні — остаточно міг зруйнувати всі рештки колишньої християнської цивілізації, які ще були в світі збереглися без огляду на вікове панування капіталізму та новішого колективізму.

З другого боку, глибоко закорінена в Німеччині свідомість великодержавної величини, не могла без бою погодитися з тою дефетистичною, приниженою ролею та долею Німеччини. Щоб вивести Німеччину з політичного розбиття та оминути соціяльної різні, треба було передусім, щоб людям хтось поставив певні гасла, довкола яких вони сами моглиб спершу обєднатися та зєднати собі потрібний авторитет мас і відтак узятись за остаточне обєднання цілого народу у конечній боротьбі з розкладом.

Цього завдання піднявся націонал-соціялізм. В розбитому й упокореному німецькому народі стали провідники націонал-соціялізму підносити національну гордість і самосвідомість,розбурхувати патріотичні почування та так спрямовувати народній гнів від неґативного самовинищування в сторону національного обєднання та позитивної боротьби з розкладом що валився на Німеччину від інтернаціональних доктрин капіталізму і таких самих інтернаціональних доктрин марксизму.

Перший етап — національно обєднати активніші елементи — провідникам націонал-соціялізму вповні вдалося. Колиж остаточно і влада перейшла в руки націонал-соціялістичної диктатури, то вона — зі зверхнього боку — зломила принизливі для Німеччини постанови версальського трактату, озброїлася й обсадила Надренію. Цими актами, які націонал-соціялістичні провідники постаралися представити свому народові як змагання проти політичного закордонного утиску та упокорення, досягнула націонал-соціялістична диктатура внутрішнього обєднання вже цілого народу. А досягнувши цього, Німеччина офіціяльно виступила проти інтернаціонального комунізму, дириґованого з Москви.

* * *

Щоб рятувати своє економічне положення, проголосила Німеччина мораторію закордонних довгів (які тепер, уживаючи модного виразу, „замерзли“), відкинула золотий стандарт та запровадила гострі обмеження торговлі девізами й валютами та контролю імпорту й експорту товарів. Всякі спроби обійти ці обмеження вона трактувала нарівні з державною зрадою та суворо карала. Від тепер мала закордонна торговля бути в цілости підпорядкована виключно національним потребам і могла відбуватися тільки як безпосередня виміна товарів німецьких за товарі чужі, під ґарантією державних установ і без закордонних позичок, себто без плачення міжнароднім фінансовим центрам процен-

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ ч. 13.

НАТАЛКА ДОРОШЕНКО 4

Пригода на балю.

А в саду тимчасом на тлі ночі розліталися у повітрі сотні штучних зірок, розсипалися цілі каскади веселкового світла фаєрверків, крутилися світляні кола, розпливалися стовпи і нарешті повис у повітрі штудерно виведений вогняний моноґрам імянинника. А над усім панувала чудова, літня тепла українська ніч. Щербатий місяць уже сховався за гаєм. Бездонне небо палахкотіло рясними зірками. Таємничо перешіптувалися дерева від леготу ніжного вітерця, а він пустун то розносив у повітрі пахощі садових квітів, то раптом швидким поривом зміняв напрям і жбурляв здалека свіжий запах піль, солодкі пахощі чебрецю, залітав на терасу та грався волоссям красунь, лоскотав ніжно обличчя і знову втікав, щоб за хвилину почати забаву наново. Здолини долітали переливи соловіїних хорів, що мов поспішалися використати свій час. якого лишилося вже небагато.

Пущені ракети на мить освітлювали сад і барвисті плями квітників: здавалося, що невидний чарівник відіймав раптовно заслону і відкривав фантастичну казкову картину перед закопленими очами глядачів.

Останні огні фаєрверків згасли... Молодь настроїлась мрійливо. Всі почали просити, щоб музики грали до схочу. Полилася ніжна мельодія. Картярі вернулися на старі місця за столиками, а молодь розмістилася — хто на террасі, хто в оранжерії.

Фатмі здавалося, що вона вже кохає Мішеля. Він якийсь не такий як інші. Він у сотий раз повторював їй, що вона найчарівніша дівчина в світі. А хтож з молодих дівчат у сімнацять років не схоче повірити таким словам, коли їх повторяти поважним голосом? Олексій із свого кута в сотий раз кидав на Маренича люті погляди, якими здавалося хотів знищити навіки суперника. О, колиб погляди в силі були це зробити, то з Мішеля лишився би сам попіл!

Може Фатмі і від тих поглядів здавалося, що вона ще більше закохана у Мішелю.

— Плюнь, Олексо, не журися! — потішав юнака Андрій, брат Фатми, чи ти не бачиш: він же ледащо і я ніколи не повірю, щоб моя розумна сестричка могла покохати його поважно!

— Але-ж він дійсно привабливий для панночок, безнадійно говорив пересохлими устами бідний Олексій. — Дотогож про його подвиги ходять цілі леґенди, а це подобається, як усе незвичайне...

Мімі Кукурікина захоплювалася красою ночі: „Ах, як чудово! Це, як у Ніцці! що за чудові пальми. А став здалека блищить, мов море, правда Зізі?“ — звернулася вона до своєї сестри: „Добре б було покупатися й переїхатися по ньому човном“.

Тут відізвався Серж Кирпатенко: „Еге!... вночі вас ні за які обіцянки ніхто по тому ставку не повезе“. — Чому, чому? посипалися запити. Серж обережно озирнувся, але помітивши, що тут не було Лілі, прошепотів: „Та тому, що на озері вночі зявляється прапабка Лілі, що кинулася в воду ще молодою. Кажуть, що в місячну ніч...“

У панночок мороз поза шкірою пройшов.

— Ой!... — скрикнула одна з жахом.

— Що там? — тривожно відгукнулися навколо.

— Та це кажан — засміявся Андрій

— Ну, ну. що далі? — підганяли жадібно, хоч і з острахом. аматорки сильних пережввань.

— Ну й ось — тягнув далі Серж, багато людей, кажуть, бачило білий привид і тепер давайте хоч тисячу карбованців, ніхто не піде на озеро.

— Що за дурниці! — озвався із свого кута Мішель. Чи можна вірити таким байкам?

— А ви... не вірите?... — широкими очима подивилася на нього Фатма.

— Ну, звичайно не вірю. Це бабські вигадки мандрівні мотиви про білу паню, фантазія поетів — ліниво цідив скрізь зуби джиґун.

— А знаєте ви, що в родині Несторенків ходить повіря, що кожному мужчині з їх роду перед смертю зявляється прабабка і що невидна сила вабить їх тоді увечорі до ставка і там вони бачать небіжку? Оповідають, як це почалося: прадід Лілі, що завинив у смерти своєї дружини, після цього спокійнісінько жив, гуляв і не журився. Так прожив щось із пять років. Якось вертався ввечір з польowання на качки попри став, сам: льокай, що з ним ходив на польовання десь відстав. Ось іде аж раптом назустріч йому зявляється утоплена жінка, вся в білому. Волосся дубом у нього стало, язик відняло. Став бідолаха немов той стовп і не міг поворухнутися. Льокай, що саме наздоґнав його, взяв попід руки, розпитує, а той тільки головою мотає. Привів додому і тут не вертається мова. На другий день так і помер. А то було...

— Не оповідайте, не оповідайте таких страхіть! перервали панночки, — а то будемо боятися і на терасу вийти самі.

— Тим краще — підхопили джентельмени: буде нагода товаришити вам.

У дверях тераси зявилася Лілія і небезпечна для безжурних голівок балачка сама собою увірвалася.

(Докінчення буде).

тів та всяких інших додатків, звязаних зі закордонними позичками.

Цими гострими засобами в економічній політиці, які противилися всім засадам і вимогам міжнародньої фінансієри, мусіла Німеччина викликати її гнів і ненависть. І можна було очікувати, що міжнародня фінансієра вжиє всіх засобів економічного та політичного утиску — як це бувало старим та досвідченим її звичаєм в подібних конфліктах — на те, щоб або піддати Німеччину назад під свій економічний (а тому й політичний) диктат, або її економічно та політично знищити.

Розпочинаючи наступ на Німеччину, використала міжнародня фінансієра передусім страх Франції за свої кордони через німецьке збросння. Проти спільного ворога — націонал-соціялістичної Німеччини — знайшла собі міжнародня фінансієра союзницю в недавній своїй антагоністці, комуністичній Москві, яку при помочі французьких лівих та масонських політиків втягнула до Ліги Націй та взагалі до европейських справ. Таксамо використала міжнародня фінансієра страх і настрої англійських, французьких, американських та інших великих і малих інвестантів і спекулянтів, що в попередньому періоді міжнародніх позичок в погоні за більшими процентами інвестували були свої ощадности в ріжних міжнародніх позичках Німеччині та іншим країнам, а тепер мали їх утратити наперед у Німеччині, згодом і в інших країнах, бо „погані приклади тягнуть". Отже на спілку з Москвою та міжнароднім марксизмом розпочала міжнародня фінансієра велику пропаганду проти неслухняних і нелюбих їй держав.

Під знаком оцього братання міжнародньої фінансієри, масонів та соціялістичних і комуністичних інтернаціоналів виринули були в Женеві голосні свого часу пляни політичного окруження й економічної бльокади „войовничої" Німеччини при помочі „охоронного ланцюга", зложеного з її „миролюбних" сусідок. Не тяжко собі уявити, що колиб ці пляни були вдалися, то міжнародній фінансієрі булоб дуже легко примусити Німеччину до капітуляції. Міжнародня фінансієра мала такий рахунок: Німеччині бракує сирівців та харчів, без яких ціла її господарка мусілаб скрахувати; ці сирівці та харчі мусить Німеччина купувати закордоном; одначе бльокуючі держави не пустять до Німеччини цих сирівців та харчів, доки 1) з політичного боку Німеччина не піддасться під постанови версальського трактату і 2) з економічного боку не приверне в себе назад засад міжнародньої фінансієри: золотого стандарду та вільної торговлі товарами, девізами, валютами й акціями — все це при помочі міжнародніх позичок.

До здійснення цих плянів не допустило тоді інакше становище деяких державних урядів: Польщі, Італії та головно Америки. Одначе вже сама поява такого пляну та й мабуть недавній досвід зі світової війни диктували німецьким націонал-соціялістам необхідність змагати до економічної автаркії Німеччини, яка раз на все унезалежнилаб німецьке економічне (через те і політичне) життя від примх закордону та освободилаб його від затій міжнародніх фінансових спекулянтів, які — як знаємо — не тільки вміли використовувати для своїх цілей і намірів політичні конфлікти, але вміли такі конфлікти також самі штучно викликувати. (Далі буде).

Р. М-кий.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, читко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чо[illegible]ло не заливає. Рукописи, що не відповідають [illegible]им вимогам. Редакція може використати тільки з трудом.

Комунікати

у звязку зі смертю ген. Мирона Тарнавського.

КОМУНІКАТ ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ.

З приводу смерти бл. п. Генерала Мирона Тарнавського зібралися дня 29. червня ц. р. в год. 18. представники всіх українських товариств і установ на жалібне засідання.

Зібрані уконституувалися в Громадський Комітет для переведення похоронів бл. п. Генерала Мирона Тарнавського, а для виконання технічних праць вибрали окремий Діловий Комітет.

Діловий Комітет повідомляє:

1. Тлінні останки бл. п. Генерала Мирона Тарнавського зложені в Храмі св. Юра.

2. Заупокійні Богослуження відбуваються в четвер і пятницю що години від 6—12.

3. В обох цих днях в год. 18. відправляться Парастаси.

4. В суботу, дня 2. липня, в год. 8.30 відправиться Архиєрейська Служба Божа, а в год. 16. відбудуться похорони бл. п. Генерала Мирона Тарнавського з Храму св. Юра на цвинтар.

5) В парохіяльній канцелярії Храму св. Юра є виставлена **кондоленційна книга**, в яку вписуються усі, що хочуть висловити співчуття зприводу смерти Генерала.

6) Кондоленційні письма спрямовувати на адресу Молодої Громади, Львів, вул. Косцюшка ч. 1 а

Діловий Комітет.

КОМУНІКАТ НАРОДНЬОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ М. ЛЬВОВА.

Взиваємо всіх Членів і Членок Народньої Організації Українців м. Львова взяти участь у заупокійних Богослуженнях і в похороні бл. п. б. Начального Вожда У. Г. А. Генерала Мирона ТАРНАВСЬКОГО.

Порядок заупокійних Богослужень поданий у пресі та в клепсидрах.

Предидія Народньої Організації Українців м. Львова.

ВІД Т-ВА „МОЛОДА ГРОМАДА".

З приводу смерти найстаршого члена Т-ва бл. п. Ген. Мирона Тарнавського, відбудуться жалібні сходини членів у пятницю 1. липня в год. 19.30 в домівці Товариства

ДО УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Українське студентство візьме зорґанізовану участь в похороні колишнього Вожда УГА Ґен. Мирона Тарнавського.

Просять всіх товаришок і товаришів, які перебувають у Львові і в околиці явитися в суботу в год. 3.45 попол. на пл. св. Юра.

ВІДКЛИКАНІ ЗБОРИ КООПЕРАТОРІВ.

Загальні Збори Товариства Українських Кооператорів, визначені на годину 5-ту попол. дня 2-го липня, через похорон бл. п. Начального Вожда УГА Генерала Мирона Тарнавського перенесені на суботу дня 9-го липня, на годину 5-ту пополудни. Місце Зборів — домівка РСУК при вул. Техніцькій 1., в малиновій салі.

За раду Товариства Українських Кооператорів: **Ю. Павликовський** в. р. голова, **А. Жук** в. р. секретар

Перенос тлінних останків до храму св. Юра.

Вістка про смерть ґенерала Мирона Тарнавського зелектризувала ціле українське громадянство, що майже від перших хвилин після смерти збирається біля трумни, щоб віддати останній поклін ґенераловї. В середу, тобто в день смерти, від 4-ої до 7-ої години пополудні поклонилося тлінним останкам б. Начального Вожда поверх 2.000 громадян.

Управа Народньої Лічниці перемінила кімнату дирекції в партері на каплицю. Тут перенесли трумну з тлінними останками ґенерала, що як живий лежав у ґенеральському однострою. Біля труни можна було бачити дружину ґенерала, дочку, сина і зятя. Другий син, той, що малим хлопцем перебув з батьком цілу українську воєнну кампанію, перебуває тепер на Україні.

В 8-ій годині вечором відбувся перенос тлінних останків до храму св. Юра. Вже на довго перед тим часом вул. Скарги та площу св. Юра заповнили маси українського громадянства. Перед домовиною продефілювали колишні старшини. В останнє попрощалася з ґенералом родина. Наложили віко зі шклом та автом перевезли труну перед браму св. Юра. Там взяли її на свої плечі старшини, у брамі священники під проводом о. прал. Куницького від старшин перенесли труну до храму, за нею ішла правили молитви. Серед почесного шпаліру б. рідня та б. адютант, Дмитро Паліїв, що ніс шапку ґенерала.

Ґенерал спочив на катафальку у правій бічній наві церкви. На віку домовини китайка, на ній шапка. Панахида. „Вічная Память". Перед домовиною проходить маса українського громадянства.

В четвер від год. 6-ої рано священники відправляли Служби Божі одну по одній. Знову маси народу проплили коло домовини, біля якої почесна сторожа б. вояків УГА.

УЧАСТЬ ЄПИСКОПІВ У ПОХОРОНАХ.

Довідуємося, що львівські єпископи: Преосв. Бучко і Будка, які перебувають у краю на візитації, дістали доручення від Митрополита взяти участь у похоронах. На похорони приїдуть мабуть також єпископи з Перемишля і Станиславова.

Димісія Чан-Кай-Шека передумовиною перемиря:

На пресовій конференції в японськім міністерстві закордонних справ представник міністерства заявив, що

димісія Чан-Кай-Шека — є передумовиною перемиря. До закінчення війни це не вистарчає, бо Японія мусить мати певність, що Куомінтанґ не буде підтримувати дальшої акції спротиву Чан-Кай-Шека.

Далі представник міністерства заперечив рішуче, будьто би амбасадор В. Британії в Токіо запропонував посередництво Англії в японсько-китайськім конфлікті.

Агенція Домеі повідомляє, що італійський уряд відкликав свого амбасадора Коре при китайськім уряді. Його наслідником буде маркіз Франческо Марчіо, італійський посол у Гаві.

Політичні кола Токіо приняли з великим вдоволенням вістку про зміну на становищі італійського амбасадора що прийшла одночасно з відкликанням німецького амбасадора Травтмана.

Подвійна зміна на становищах амбасадорів є доказом, на думку політичних кол, що партнери оси Берлін—Рим починають нову політику на Далекому Сході, від якої Японія сподіється підтримки у своїй акції проти Китаю. Добре поінформовані політичні кола підкреслюють, що відкликаний італійський амбасадор Коре пропонував китайському урядові в Ганкав своє посередництво при поладнанні японсько-китайського конфлікту.

В. БРИТАНІЯ І ФРАНЦІЯ ПІДТРИМАЮТЬ КИТАЙ.

Британський віцеміністр закордонних справ Барлер заявив у палаті громад, що доки в Китаю буде леґальний уряд — В. Британія не признає ніякого китайського уряду, що повстав при підтримці Японії.

Японське міністерство закордонних справ потвердило вістку про підписання французько-китайського договору у справі будови залізничого шляху з Індокитаю до Наннін у провінції Кванмі. Цей залізничий шлях збудують за два роки роки. Японія вважає цей договір підтримкою Францією Китаю.

Жіноча сторінка.

Замало нас працює.

У нас це вже майже хронічне явище, що до балакання та критики найдеться багато охочих, але до дійсної, твердої праці дуже мало одиниць. Починаєте яке громадське корисне діло, то зголоситься до нього чимало таких, що в теорії раді працюватиб, але коли треба вже взятися за цю чорну, буденну роботу, то тягне звичайно або одна-однісінька людина, або дві-три найбільше. Решта говорить багато ,ще більше радить, а вже без міри критикує. Бож це найлекше! І праці жадної — і відповідальности ніякої — а таки є можливість діждатись слави громадської діячки.

Час би вже раз з тим покінчити. На всіх ділянках під теперішню пору є в нас так багато праці, що пораб притягнути до неї і тих, що балакають. І старих і молодих і жінок і мужчин. Нема часу стояти осторонь роботи зі заложеними руками, тільки з критикою на устах. Годі нам вигідно й спокійно безчинно сидіти, коли вязання даху над нашою хатою тріщать. Критику наших діл лишім дальшим поколінням, а самі робімо те, що треба.

Прийшли вакації — час відпусток — час відпочинку. Багато з нас вибирається з міста чи то між бойків, лемків та гуцулів чи на зелене Поділля. А дехто може й загляне на північно-західні землі. Їдьмо там не як чужі до чужих, а як рідні до рідних. Несім зі собою привітність, братерство, несім добре слово, несім корисну пораду та щире, дружне почування українських душ.

Широке поле відкривається тут перед нашим жіноцтвом. Воно повинно передовсім використати цей вакаційний час і побут між нашими селянами, щоб наблизитися до нашого сільського жіноцтва та впоїти в їх душі конечність організованости та участи в громадянській праці.

У нас жіноцтво може і повинно відограти одну з перших роль в національному освідомленні широких мас.

Ліза Крук.

Над могилою артистки.

Минулого тижня відбувся в Долині скромний похорон, може аж надто тихий і скромний, коли зважимо, що ховали одну з артисток театру Тобілевича, що її добре знала і наша провінція і театральний світ. Ховали артистку Посадську. Вона вмерла серед тяжких і довгих мук у шпиталі і тільки дбайлива опіка далекої родини, що знайшлась в Долині, влекшила їй останні хвилини.

„Щож? — скажуть мені, — умирати всім доведеться, а бачите навіть хтось і заопікувався нею, коли вмирала!" Так, воно правда, але коли ми зважимо, що то була людина, яка своєю появою на сцені всеж неодному зробила приємність, дотого, ті наші артисти і артистки тиняючися по провінції та примираючи просто нераз з голоду, грають в невимовно тяжких умовинах і несуть деяку культуру і свідомість на нашу провінцію, то може таки і не слід так звичайно, без уваги, перейти попри таку трагічну смерть.

Над свіжою, неуправленою могилкою з темним деревляним хрестиком без напису та єдним однісеньким вінком з чорною стяжкою теж без напису піднеслось в душі якесь гірке почуття, якийсь бунт і протест проти несправедливости долі і людської невдячности та байдужости але рівночасно прийшло до голови й те, що може й самі наші артисти трохи винні, що не вміють якось себе забезпечити на такі випадки, як тяжка недуга, або старість. Хібаб не можна було утворити якогось спеціяльного фонду на такі випадки? Хіба не можна було якось заасекуруватись, щоб мати бодай якесь право на лікування та похорон? Тепер-же істнують такі ріжні форми асекурації.

І наше громадянство дуже і дуже винне перед нашими артистами. Ось тими днями перебуваючи переїздом в кількох наших містах і містечках доводилось чути, що був такий то і такий театр, але успіху не мав, зібрав 35 зол. за вечір, а подекуди вистави й зовсім не відбулись, бо продали замало білетів (у одному випадку всього 2!). А проте всі кіна на провінції переповнені нашим старшим і нашим молодшим громадянством. Жиди тішаться з заробітку, хоч і цілком не звертають уваги на часом цілком слушні домагання української публики, що наповнює їх кишеню своїми грішми, а наші артисти і артистки просто примирають з голоду, сплять десь з милосердя на якихось канапках чи в кухні на ліжку слуги. Нераз старші заслужені люди, що їм давно вже належався би відпочинок, мерзнуть і голодують, а ввечір дивляться з жахом на порожні крісла в салі та підчас веселої комедії підраховують, чи їм виплатять завтра бодай на обід з театральної каси.

Чи не булоб обовязком наших пань на провінції куди приїздять театри якось ту справу з розміщенням і прохарчуванням наших артистів зорганізувати. Воно трудно, щоб все ті самі люди опікувались театром, але коли це розложити на більший гурт, то справа зовсім не буде така тяжка. Треба всеж памятати, що ніяке чуже кіно не замінить нам рідного театру з живим словом, народніми звичаями та строями, або і з міжнароднім репертуаром, бо в ньому знайдемо далеко більше ідей і думок, ніж у якійсь фільмі. Впливу на молодь і народні маси театру ніяк не можна порівнювати із впливом кіна. А коли публика буде ходити до нього, коли артистам не доведеться холодувати і голодувати то й їх гра виведення окремих пес буде виглядати інакше. Зрештою давши їм щось, зможемо від них і чогось вимагати. Знаємо, що серед наших мандрівничих театрів маємо немало і дійсних талантів і чимало доброї волі. Тої доброї волі треба також нам і від глядачів, що повинні наші театри наповнювати.

Ось такі невеселі думки роїлись над сумною могилою одної з багатьох наших театральних жертв — артистки Посадської. Нехай цей заклик до доброго серця і доброї волі нашого громадянства, а передусім до нашого жіноцтва буде скромною квіткою на її свіжу могилу.

„Вона стільки на сцені співала і людей розважала — говорила мені в Долині одна з небагатьох пань, що була на її похороні — а над нею навіть хор останнього „Вічная память" не заспівав"...

Х. К.

Жіночі ради для мужчин у літі.

Мужчина з природи дещо консервативний. Не любить нпр. розлучитися з капелюхом, який правда сидить йому добре на голові, одначе вже трохи приницений. Кілько нераз треба зужити енерґії, щоб переконати його, що вже час купити новий!

Добре — проти того не маємо застережень, хоча особисто не можемо зрозуміти цієї любови до старого капелюха. Та є інші речі, де моглиб мужчини проявити трохи більше ініціятиви або бодай звернути увагу на добрі ради, хочби вони походили від жінок.

Зважте тільки, кілько мужчин дослівно печеться в літі у вовняних одягах! А прецінь фабрики випустили тепер цілий ряд літніх матерій. Чому так довго треба чекати, заки себе зреформують? Чому не носять убрання з легенької фляневі або врешті з льняного полотна? Так виглядає, що наші панове бояться, а прецінь полотняне убрання таке приємне, продувне, легеньке!

Багато мужчин думає, що спортове убрання мусить бути конче із грубої англійської матерії. Спортові штани з такої матерії є добрі на весняні або осінні прогульки. Та навіщо пектися в них уліті?

Це саме і до білля. Чи не слід тут дещо змінити? Чи носять уліті направду літнє білля? Ні. А його можна зробити і з легенької попеліни, легеньких полотен, із штучного шовку або врешті з шовкового трикоту. Це направду ідеальний матеріял на сорочки вліті.

Розгляньтеся лише в поїзді, як вертаєтеся з прогульки! Кілько мужчин потиться в вовняних штанах, а навіть... у фляневелевих сорочках! Декотрі — о, розпуко! — мають на голові сітку на волоссю. Бояться може, щоб їм свіже повітря не розвіяло гарно прилизаної фризури! Де тут гігієна? — Про естетику вже навіть не згадувати.

До тих добрих рад належить також згадка про шлейки. Вже нераз писали про ту пожиточну і таку часто негарну частину мужеської гардероби. Знаю добре і вже напамять всі закиди про натиск паска на живіт а проте вліті шлейки таки невигідні. Чому? Попросту тому, що мужчина трохи делікатний не може скинути блюзки — як має шлейки. Зновуж мужчина менше витревалий, а рівночасно такий, що не звертає уваги на окруження скине блюзу, а тоді як виглядає його сорочка? Помята, спочена! Тому хто абсолютно не хоче перестати носити шлейок то хай не скидає бодай блюзки! Якщо будете носити легеньку блюзку, то не будете так страшно виглядати у товаристві.

Якщо не носите шлейок, то чому мусите паритися в блюзі? Чому не можете ходити в чистій — гарно випрасованій сорочці? Чому — милий Боже — паритеся в літі у тердім комірці з краваткою? Чому?! Подумайте над тими радами, а певно признаєте мені рацію, може і вдасться Вам Пані, бодай кількох упертюхів з вашого оточення переконати, щоб бодай змодернізували свій літній одяг. Потім вони Вас за це благословлятимуть, але доведеться Вам почути спочатку може й насмішки, що мішаєтесь не до своїх справ.

лю-ко.

Балачки про моду.

РУКАВИЧКИ.

Коли хочемо, щоб наша туалета мала дійсно елеґантне доповнення, то немалу увагу мусимо присвятити нашим рукавичкам.

Наші літні комплети і суконки потрібують відповідної шовкової або ще моднішої цього року плетеної чи гачкованої рукавички. Тут мода має надзвичайно буйну фантазію цього сезону. Гачковані рукавички можна побачити у найріжніших барвах і в найріжнішому виконанні. Маємо цього року також і чимало фантазійних комбінацій з матеріялом, з якого зроблена наша сукня і то нераз дуже сорокатим. Маншети чи навіть ціла спідня частина рукавички нераз зроблені з матеріялу суконки, решта догачкована.

Велика ріжноманітність і в рукавичках шкіряних, що беремо їх до вовняних комплетів чи англійських костюмів. Дуже часто ці рукавички яскравих кольорів, нераз прикраси на темному тлі дуже барвисті, веселі та відповідають іншим додаткам, як торбинка, капелюх, шалик.

Засада — елеґанція цілости, не окремої частини туалети, а до тої цілости перед усім належить черевик та рукавичка.

Рита.

„Зберегти від забуття память життя свого народу є справжнім подвигом, який вже тепер (1856) має повну вартість в очах кожної справді культурної людини". Ці слова П. Куліша („Записки о Южной Руси", I, 220) взяло собі за гасло „Товариство Прихильників Культурно-Історичного Музею НТШ у Львові" (вул. Чарнецького 24) і ви, стаючи у його ряди, причинитесь цим до ствердження старовинности української культури та її високого, европейського рівня вже у княжій добі.

Сторінка без політики.

У всім треба мати щастя.

Дехто не вірить у щастя — головне у нього це твереза калькуляція, сила волі і взагалі чинники, залежні лиш від чоловіка. Це все правда — про це вже згадує латинська пословиця: „Сильним доля помагає і вінчає їх короною" — але всеж таки — є в житті ситуації, що виключно й одиноко залежні від щастя. Ось кілька прикладів:

ЛЬОТЕРІЯ НА КРЕДИТ.

У царській Росії відбувалася що якийсь час льотерія преміових позичок. Хто мав позичку— брав що кілька місяців участь у льотерії і міг виграти більшу чи меншу квоту. До одного з банків прийшла одного дня старушка і спитала урядовців чи не виграла на преміївці?

Урядовець спитався: — Яке є число вашої преміївки?

— Та я не знаю.

— Якто? Якже-ж можете виграти, коли не маєте преміївки? — сказав урядовець і вибухнув сміхом.

Старушка відповіла:

— Хто має щастя, може виграти, навіть коли не має преміївки.

Цей випадок розвеселив цілий банк. Врешті, посміхнувшись, один урядовець каже до товаришів:

— Знаєте що? — Зложімся і купім цій пришелепуватій бабі преміївку. А може справді виграє?

Урядовці згодилися на проект товариша. Вручили старушці преміївку з тим, що в 50% візьмуть участь у виграній. Ця преміївка вже в першому тягненні виграла 75.000 рублів.

ЗАБУТІ МАРКИ.

У Швеції траплялося давніше нераз, що поштові марки, які не мали збуту (нпр. дорожчі) переробляли на такі, що були більш потрібні. На таких марках видруковували нову ціну і готово. І ось у 1913-тім році центральний поштовий уряд ствердив, що має завеликий запас марок із високою ціною. Щоб цей запас зужиткувати — надруковано на них марках нижчі ціни і пущено в рух. Ці значки з додатковим друком вислано головно на провінцію. В одному маленькому містечку на далекій півночі купувала часто поштові марки одна молода дівчина. Вона мала хлопця у Стокгольмі та писала до нього що другий день листа. Щоб не бігати кожний раз на пошту, вона купувала собі одноразово цілий аркуш тих передрукованих марок. Та сталося нещастя: її хлопець покинув її. Марки лишилися незужитковані. Вона сховала їх до шафи й забула про них.

У листопаді минулого року давніша покинена дівчина, тепер вже жінка іншого чоловіка і мати дітей — знайшла у шафі аркуш невикористаних марок. Її один синок займався збиранням марок. Зацікавлений цією знахідкою, синок спитався спеціяліста від філятелістики, скільки така марка тепер коштує? — 200 корон! — відповів знавець.

А марок було біля двіста — справжній маєток.

З „ГАНДЕЛЕСА" — МІЛІОНЕРОМ.

Тепер міліонер і „король цини", Сімон Патіно, був колись звичайним „ганделесом", якого ціле майно це був візок з товаром та віз. Він їздив у мало залюднених околицях Болівії і продавав свій товар місцевим трайперам. Одного дня підчас подорожі заскочила його буря. Він скривсь у гірському просмику. Упав зливний дощ та його захист наповнився водою. Патіно виліз на скалу.

Раптом скала усунулась і Патіно впав у болото. В цій самій хвилині запримітив у місці, де вода підмила скалу, якісь сріблисті грудки. Кілька цих грудок забрав до найближчого міста. Там довідався від гірників, що це самородки цини. Нікому нічого не балакаючи, він забезпечив собі права до найденої жили і небавом стався власником одної з найбільш видатних у світі копалень цини.

ХЛОПЯЧІ ІГРАШКИ ГРУДКАМИ ЗОЛОТА.

13-літній хлопець, на прізвище Паркінс, гуляв собі з ровесниками над річкою в Сієрра Невада і знайшов кільканацять камінчиків, що їх приніс до хати, щоб ними бавитися. Камінці були брудні і мати Паркінса викинула їх на смітник.

Тимчасом батько Паркінса довідався, що в околиці річки, над якою бавився його хлопець, находиться імовірно жила золота. Пригадав собі ці камінчики, відшукав їх на смітнику і заніс до фахівців. Виявилося, що це були золоті самородки. По кількох місяцях родина Паркінсів набула терен, що на ньому хлопець найшов самородки і заложила там маленьку копальню. Сьогодні копальня Паркінсів уявляє собою вартість багато міліонів долярів.

Отрута замість ліку.

В останній хвилині урятували життя дитини.

У Ліежі трапилася перед кількома днями подія, яка малощо не закінчилася трагічно — смертю малої дитини. Ціла подія скоїлася внаслідок помилки аптикаря.

Одного дня вечором аптикар продав якійсь незнайомій жінці, що прийшла припадково до аптики шклянку з ліком, до якої через помилку, замісць ліку влив кілька капель смертельної отрути.

Коли аптикар замкнув пізніше аптику, запримітив на столі фляжон з отрутою і зрозумів свою помилку. Він не стратив рівноваги духа, лиш кинувся негайно на поліцію і повідомив про ціле нещастя.

— Кому ви продали лік?

— Не знаю. Та жінка перший раз зайшла до моєї аптики.

Завдяки автобусові, до якого всіла була незнайома жінка, вдалося устійнити приблизно в якій околиці вона живе. Від півночі до 4. ранку поліцаї ходили від дому до дому й будили мешканців та завдавали наляканим, розіспаним людям один і той сам запит:

— Чи ви не купили вчора вечором ліку в аптиці при такій і такій то вулиці? Через помилку до ліку влив аптикар сильну отруту..

В 4. год. рано незнайому жінку знайшли. Кажуть, що її повідомили саме в цій хвилині, коли вона ладилася давати лік своїй недужій дитині. Закінчення дуже нагадує розвязку ріжних кінових драм, але воно так справді буває, що само життя творить найкращі фільмові сценарії.

Нудист на бальконі.

В Парижі тепер неменша спека, як у Львові. Тому теж парижани намагалися якнайлекше одягати й нікого не дивували свобідні одяги. Всеж таки прохожі, які минулої неділі переходили вулицею Ваграм ставали на вулиці, як укопані. На бальконі одної камяниці відпочивав собі преспокійно якийсь зовсім голий мужчина.

На вулиці почала збиратися юрба, серед якої можна було почути доволі сильні оклики негодування. Та чоловік в одязі Адама не звертав найменшої уваги на юрбу й далі спокійно ходив собі по бальконі.

Хтось з юрби покликав поліцію. Поліцисти ввійшли до мешкання нудиста, одначе він зробив на їх вид великі очі.

— Кожний може робити в себе те, що йому подобається... Балькон належить до мене і я можу собі ходити по бальконі як мені лиш подобається.

Одначе цей аргумент не переконав поліцаїв, які зладили на нудиста протокол за прилюдне згіршення.

Чим Ви причинилися до звеличання Ювілею „Просвіти"?

ВЯЗНИЧНИЙ СТОРОЖ У ВЯЗНИЦІ.

Поль Адіо, який був сторожем у французькій вязниці Санте, зі сторожа вязнів сам став вязнем і сидить у келії — справжня іронія долі — яку передтим мав під своїм доглядом.

У березні 1936 р. із вязниці в Санте втік небезпечний бандит Спілер. Вязень перепилував уночі решітку своєї келії і вирвався на двір. Його помічник, який находився на свободі і підготовив утечу виліз на дерево і скинув Спілерові на вязничне подвіря кінець мотуза. Вязень преспокійно втік.

Слідчій владі вже тоді деякі подробиці втечі були підозрілі, але по якомусь часі та справа присохла. Кілька місяців пізніше Спілер убив у Сен Жан де Люс поліцая. Убивника арештували по двох днях і він попав у вязницю. Підчас слідства бандитові розвязався язик і він почав говорити. До втечі допоміг йому, за відповідну заплату сам вязничний сторож Адіо. Він доставив вязневі пильник і він у відповідний мент вийшов із коридору.

ВЕСЕЛЕ

СОВІТСЬКИЙ ПОБУТ.

— Вибачте товариші, які у вас можуть бути дані на те, щоб твердити, буцімто в мене бездротний телеграф?

— Саме найкращим доказом є те, що перешукали цілий дім і не знайшли ніде ні кусника дроту.

ЗАОХОТА.

Петро зайшов до фризієра голитися.

— Знаєте — каже фризієрський помічник підчас намилювання Петрової бороди — наш шеф дуже строгий. Коли ми якогось клієнта хоч би дрібочку затнемо, мусимо платити 25 центів кари.

— Але сьогодні — додає він — я собі з цього нічого не роблю, бо я виграв 20 долярів на льотерії.

Староство припинило діяльність „Лугу“.

ПАТ. повідомляє: Повітовий староста у Бродах припинив діяльність Т-ва „Луг“ у Немичі пов. Броди за демонстраційний виступ у травні ц. р. і за невиконання доручень адміністраційної влади.

Переговори італійського міністра закордонних справ з британським амбасадором у еспанській справі.

Як подають з Льондону, британський амбасадор у Римі відбув розмову з мін. Чіяном на тему бомбардування британських пароплавів у пристанях червоної Еспанії. Мін. Чіяно обіцяв доложити зусиль, щоби припинити ті налети, але заявив, що не може ручити за вислід своєї інтервенції, бо еспанські нац. збройні сили підлягають виключно ген. Франкові.

МУСОЛІНІ ДОМАГАЄТЬСЯ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ ПРАВ ВОЮЮЧОЇ СТОРОНИ.

У звязку з тою розмовою „Івнінг Стандард“ твердить, що Мусоліні висловив зрозуміння для британських домагань і запропонував посередництво у тій справі, але то було би можливе щойно тоді, коли урядові з Бурґосу признають комбатантські права, а льондонський уряд запевнить що британські кораблі не будуть займатися контрабандою.

У нараді торкнулися також проєкту національного уряду, щоби знетралізувати одну пристань у червоній Еспанії.

ІДЬ ТІЛЬКИ ПРАВИМ БОКОМ У НАПРЯМКУ РУХУ!

Заворушення у Клайпеді

СУПЕРЕЧНІ ВІСТКИ.

Підчас побуту німецького корабля „Ганзештадт Данціґ“ у Клайпеді дійшло там до бурхливих німецьких заворушень.

Як подають з литовських джерел, німці уладили протилитовську маніфестацію та повибивали вікна в державних будинках. Райтер і Нім. Інформаційне Бюро згадують, що заворушення спровокував литовський корабель „Перкунас“, який пустив струм води на німців, що зібрались у пристані, щоби повитати німецький корабель.

ЖЕРТВИ.

Поліція ужила зброї, ранячи коло 50 осіб, з яких одна померла у шпиталі.

—o—

Висові достойники ГПУ намагались отруїти Єжова

„Парі Міді“ довідується з Москви, що там викрили змову проти Єжова; мав його отруїти його кухар, що служить у нього 10 літ. Трутину дістав він від шефа протирозвідки ГПУ Щербакова; його арештовано разом з іншими вищими достойниками ГПУ, між якими є м. ін секретар Єжова.

—o—

Повстання на пограничі Афґаністану.

Як подають з Льондону, коло північно-західного пограничча Індії дійшло до сутичкиі між ...анським військом і повстанцями зпоміж місцевих гірських племен. Згинуло понад 100 повстанців

Турецькі війська війдуть нині до санджаку Александрети.

АРАБИ, ВІРМЕНИ І КУРДИ МАСОВО ВТІКАЮТЬ.

Німецьке Інформаційне Бюро подає зі Стамбулу, що в четвер північну частину санджаку Александрети обсадять турецькі війська, рівні щодо скількости французьким, які залишаться у південній частині санджаку.

Араби, вірмени і курди масово втікають зі санджаку Александрети — до Сирії, Ливану, Іраку та Єгипту. Влада пускає їх, остерігаючи, що вони не зможуть вернутися.

Дотепер виїхало вже коло 1.100 родин.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Німецькі школи, що можуть цікавити нашого студента, можна поділити на три ґрупи. Перша — це школи загальні, в яких на ріжних факультетах викладають ріжні, часами навіть неспоріднені науки. Другі — це високі фахові школи, яких ділянка навчання обмежовується до кількох споріднених зі собою фахів. Треті — це середні фахові школи, що ставлять менші вимоги до попередніх студій кандидата та дають дуже добрий практичний вишкіл.

До першої ґрупи належать університети та політехніки. В Німеччині є 23 університети. Найкращі з них: в Берліні, Бонн, Бресляві, Франкфурті, Гайдельберґу, Мінхені і Тібенґені. Майже кожний з університетів складається з таких факультетів: теольогія (католицька й євангелицька), право й національна економія, медицина й дентистика, фільософія й історія, психольогія, математика й природничі науки, сільське господарство, ветеринарія.

Політехнік є 10. Кращі з них: в Ахен, Берліні, Брауншвайґу, Дармштадті, Гановері, Мінхені, Штутґарті. Діляться вони переважно на такі факультети: загальні науки, будівництво, будова машин, гірництво й ґутництво. Кромі того є при берлінській політехніці спеціяльний відділ для техніки зброєння, а при мінхенській відділ для сільського господарства й броварництва.

До фахових високих шкіл належать: гірничі академії в Клявстаді та Фрайберґу, висока школа сільського господарства в Гогенгаймі, лісничі школи в Еберсвальде, Мінден й Торонд, медична академія в Дісельдорфі, Ветеринарійна академія в Гановері, високі торговельні школи: Кенігсберґ, Липськ, Нірнберґ, мистецькі й музичні школи: Берлін, Бресляв, Дрезден, Кельн, Липськ. Крім того є ще в Берліні висока школа для політики.

Середніх фахових шкіл так багато, що годі їх тут вичисляти. Вони вишколюють у всіх фахах і дають дуже добрий практичний вишкіл. Шкільний рік у німецьких високих школах складається з двох семестрів. Починається він 1-го листопада. За цілий час студій здається звичайно два обовязкові іспити, один в половині студій та другий — годовний при кінці. Подання про приняття треба вносити до 15-го вересня. До подання долучити свідоцтво зрілости в оригіналі, життєпис та евентуально свідоцтво відходу з іншої високої школи.

Вписове і початкові одноразові оплати 45 марок. Семестральні оплати пересічно коло 180 марок. Повне утримання коштує місячно від 80 марок в гору. Студенти можуть мати пільгу у формі так званих „реґістер-марок“. Є це марки по курсі коло 1.35 зол. за одну марку, а не по 2.14 зол. як нормально.

За докладними і вичерпуючими інформаціями звертатися до українського студентського Товариства „Зарево“ в Берліні. Адреса: Ukrainische Studenten-Verbindung „Zarewo“ Berlin-Charlottenburg 4, Waitzstr. 24/III. 1.

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Субота, 30 (18) червня 1888.

УКРАЇНСЬКІ ПАРАЛЕЛЬНІ КЛЯСИ В ҐІМНАЗІЇ В ПЕРЕМИШЛІ.

З приводу заповідженого відкриття українських паралельних кляс в державній ґімназії в Перемишлі, „Діло“ у передовій статті стверджує, що за цю другу, дотого ще несамостійну українську ґімназію треба було боротися 21 літ. „Яка аномалія — читаємо — Коли 8200 учеників польської і будьто польської національности мають для національної освіти 22 ґімназії і 6 реальних шкіл, коли для 1400 учеників на Шлеську є 6 ґімназій, в Краіні для 1000 учеників 3 ґімназії, то галицькі русини для 2000 руських учеників середніх шкіл в 1896 р. матимуть ледви дві ґімназії“.

СТРІЧА НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ З ЦАРЕМ.

„Нац. Цайтунґ“ повідомляє, що кн. Бісмарк мав авдієнцію у цісаря, на якій обговорював програму зїзду цісаря з царем. Цей зїзд має відбутися дня 10. липня ц. р. Місце стрічі має означити сам цар. Кажуть, що при цьому зїзді буде також і кн. Бісмарк, хоч він дістав тепер відпустку на три місяці. „Пост“ повідомляє, що кн. Бісмарк іноді у балачці після закриття засідання палати панів, сказав до кількох членів палати, що він має певну надію на спокійні і мирні часи та на корисний розвиток внутрішніх справ“.

СОЮЗ АВСТРІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ

„Кн. Бісмарк, діставши відпустку, виїде на купелі до Кіслінґен, де стрінеться імовірно з ґр. Кальнокім. Ходять чутки, що ґр. Кальнокі вибереться з двома секретарями до кн. Бісмарка, щоб вести з ним переговори у справі скріплення союзу з Німеччиною. Ці переговори торкатисьмуть дуже важних і основних справ“.

НОВИНКИ.

— Магазин постелі Р. Джала — Львів Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —100

— Порядок церковних Богослужень в церквах Успенській і Преображенській в часі ферій, себто в липні і серпні буде змінений в той спосіб, що в неділі і свята в церкві Успенія будуть читані Служби Божі в год. 6, 9 і 12, а в Преображенській в год. 7 і 8. Співані Служби Божі будуть в обох церквах в год. 10.

— В доповненні до вчорашнього нашого звіту з Загальних Зборів Народної Торговлі подаємо, що у дискусії між згаданими громадянами забирав теж слово дир. Евстахій Наґірний.

— **Арештування в Почаєві.** Дня 24. червня слідчий суддя рівенського окружного суду прибув до Почаєва, перевів ревізію в українській Овочарській Кооперативі і видав наказ про арештування голови управи кооперативи М. Свідерського, якого перевезли з Почаєва до кремянецької вязниці, але по 4 днях випустили на волю. Причина ревізії та арештування невідома.

— **Буревії над Перемишлем.** Над Перемишлем та околицею лютував минулої середи буревій з громами, що спричинили в кількох селах пожежі. Найбільші втрати має селянин Іван Опалюх з Красич, якому згоріли всі господарські будинки з живим інвентарем і хата.

— **Град у Чортківщині.** Над громадою Скородинці пов. Чортків лютував буревій з градом, що знищив збіжжя на просторі 300 морґів. Шкода сягає понад 25.000 зол.

— **Прищиця в Рудеччині.** В селі Холопах пов. Рудки появилася пошесть прищиці. Староста видав розпорядок про зберігання чистоти та вживання перевареного молока.

— **Останній комунікат.** Перед виїздом до таборів не забувайте засобитися у фотографічний матеріял в українській фото-крамниці Е-КОМП Львів, Сикстуська ч. 29. тел. 203-30. 1639

— **Поліцай під колами трамваю.** На пшодовніка П. Кашубу, який вийшов з команди поліції при вул. Казимирівській ч. 35 і переходив на протилежний бік вулиці до трамваєвої зупинки, наїхав інж. Мальчевський своїм самоходом. Поліцай упав на вулиці. Саме тоді з вул. Городецької надїхав трамвай і штовхнув його сильно. Важко раненого поліцая відвезли до шпиталю. Інж. Мальчевського переслухала поліція.

— **Львівська хроніка.** При вул. Третього Мая ч. 11. нагло занедужала 24-літня служниця І-рина Грищенюк, яку відвезли до шпиталю. — Поліція шукає за 27-літньою Анною Шелтинською (вул. Сикстуська ч. 21) та 17-літнім І Бурим (вул. Гранична ч. 19), які десь пропали При вул. Янівській малий хлопчина штовхнув під кола автобусу 3-літнього З. Силінського, якого у важкому стані відвезли до шпиталю. Поліція шукає за молодим проступником. —

На ставі „Світезь" втопився 24-літній М. Федорович, який скочив нещасливо до води і вже більше не виплинув. Його витягнула з води щойно пожежна сторожа. — На Клепарові заблуканий стріл з фльоберту зранив 3-літнього хлопця Г. Таненбавма, якого відвезли до шпиталю. — Поліція арештувала купця Маврикія Б. у звязку з аферою арештованого урядовця тайної сторожі Конопацького та адв. д-ра А. Шартая. — На Баторівці згоріла в четвер передполуднем частина деревляного дому „Ойкос". — Городське староство у Львові покарало 6-ох власників домів арештом від 7 до 14-ох днів за непереведення ремонту домів.

— **Краєва хроніка.** Невідомий злочинець застрілив у ночі 35-літнього Василя Грабовецького в Бучачках пов. Коломия. Причиною вбивства спір за грунт. — У поштових агенціях: Ясенові коло Березова і Тишківцях пов. Городенка — заведено телефонічну і телеграфічну службу в означених годинах. — В скарбовому уряді в Самборі намагався скінчити самогубством урядовець 29-літній Ст. Камінський і зранився двома вистрілами з револьверу у груди. Причиною намаганого самогубства — фінансові клопоти і погане подружнє життя. — В Жукотині пов. Турка корова напала на селянина Ф. Макаришина, який упав на косу і важко зранився так, що по пів години помер від упливу крови. — В Бистриці у Станиславові втопився 28-літній Н. Кніпель на очах 2.000 осіб.

— **Процес за скарбові зловживання.** Перед окружним судом у Соснівці закінчився процес, що тягнувся кілька тижнів, за грошеві зловживання. Перед судом відповідала ватага аферистів, які зорганізували в порозумінні зі скарбовими урядовцями тайні горальні з тією метою, щоб дістати високі грошеві нагороди міністерства скарбу за викриття цих горалень. Суд засудив Бронислава Марціша на 2 роки вязниці, його помічників: Ткачика, Б. Кшиштофка і В. Бяліка по 1 рокові з тим, що суд зменшив їм кару на основі амнестії до 6-ох місяців. Скарбові урядовці дістали вищі кари: Ст. Равіч-Тварог на 6 років вязниці і 500 зол. гривни, Р. Бардельський на 4 роки вязниці і 200 зол. гривни, Т. Мровец на півтора року вязниці.

— **Страшна повінь в Японії.** В останніх днях навістили Японію зливні дощі, найбільші в останніх 20-ох роках, і спричинили катастрофальний вилив рік. Крім того тайфун навістив учора околиці Токіо та Йокогами. На передмістях Токіо замкнено всі школи й уряди. Вода залила понад 120.000 домів. Залізнича і телефонічна комунікація між Токіо та Осака перервана в чотирьох місцях, 11 мостів, шоси і дороги знищені. Недалеко Йосука обсунулася земля і завалила шкільний будинок, під звалищами якого згинуло 11 дітей. Зпід звалищ будинку видобули 6 дітей, з яких двоє померло. Рятункову акцію ведуть далі, хоч нема надії, щоби вдалося врятувати живих дітей. В Токіо теж завалилося 12 домів тому, що обсунулася земля. В Акасава земля присипала понад 100 осіб. Дотепер видобули 9 убитих. У хвилях води згинуло понад 100 осіб і коло 150 домів, що їх зовсім знищила вода. Токіо зовсім відтяте від решти краю. Шкоди сягають понад 100 міліонів єн.

— **На очах публики крокодиль зїв хлопця.** Під селом Шаляль в Горішнім Єгипті крокодиль схопив хлопця, який купався з іншими дітьми, і зїв його на очах мешканців села та поліції, що стріляла до нього з крісів майже дві години. Одначе крокодиль преспокійно пливав по воді і щойно по двох годинах пірнув під воду.

— **Масова еміграція з Александрети.** Зі санджаку Александрети масово еміґрують араби, вірмени і курди до інших сирійських міст, а навіть до Єгипту та Іраку. Влада підтримує цю еміґрацію з тим, щоб еміґранти не верталися назад до Александрети.

— **Кара смерти у Франції.** Французький уряд оголосив декрет про введення кари смерти за злочини проти безпеки і за злочини шпигунства в мирному часі.

— **Недоступний верх Гімаляїв.** Прогулька анґлійців, що хотіла здобути найвищий верх Гімаляїв Монт Еверест мусіла відступити від своїх плянів з приводу некорисних атмосферичних умовин. Цього року прогулька вже не буде вибиратися мабуть на верх недоступної гори.

— **Пошесть холери десяткує китайців.** У Шангаю лютує страшна пошесть холери, що потягає за собою тисячі жертв. Шпиталі переповнені недужими. Санітарна влада заявила, що в найближчих днях не зможе приняти вже ніодного недужого. Пошесть холери тим грізніша, що китайці не мають довіря до щіплянки. Тому по місті їздять санітарні стежі і щіплять кожного, хто не має посвідки, що вже піддався щіпленню. З Алягабад повідомляють, що в останніх 11-ох тижнях померло на холеру понад 30.000 осіб. Усі засоби спинити пошесть не вдалися.

— **Два смертні присуди в Берліні.** Минулого четверга рано покарали смертю в Берліні двох братів: Вальтера і Макса Гец, яких засудив наглий суд 24. м. м. на кару смерти за напади на самоходи, бензинові станиці, залізничі двірці і вбивство поліцая та робітника.

— **Велика залізнича катастрофа в Мексику.** Недалеко Сан Люї дійшло до залізничої катастрофи, підчас якої згинуло 20 осіб, 32-ох ранених. Причиною катастрофи було розкручення рейок.

— **Американський міліонер робітником.** Тесть міліонера Я. Астора — Ф. Франк по втраті свого маєтку звернувся до бюра посередництва праці за заняттям. Своє прохання мотивував тим, що зять не дає йому грошей на прожиток. Бюро посередництва праці запропонувало йому працю земельного робітника і Франк згодився на це. Поведінка Франка викликала велике здивування між богачами Ню Йорку.

— **Підступ пачкарів опію не вдався.** Поліція в Марсей викрила в одному з митних складів шість скринь опію, які надано як посилку вуджении. Поліція арештувала одного купця з Марсей, який з доручення свого клієнта мав вислати скрині до Марокко. Арештований заявив, що не знав, що було у скринях. Поліція ствердила, що арештований був уже караний кількакратно і перед двома роками брав участь у стрілянині в однім з кабаретів на Монмартр підчас порахунків двох ватаг пачкарів наркотиків і париських ґанґстерів.

— **Заблуканий кит у грецькій пристані.** У пристані Канеї на Креті зловили велитенського кита, довжини 16 метрів, який заблукався туди з Північного Атлянтійського Океану. Кит важить 50.000 кґ.

— **Прокажені між недужими у шпиталі.** В Констанці у шпиталі санітарна влада інтернувала особи: двох мужчин і дві жінки, хорих на проказу. Прокажених відослали до табору прокажених.

— **40-годин. тиждень праці для жінок і дітей.** Від 1. липня ц. р. обовязуватиме в Анґлії новий закон, що вводить 40-годинний тиждень праці для жінок і дітей до 16 року життя.

— **Ріжні вісти.** В Ню-Йорку помер у 82-ому році життя Вандербільд, власник найбільшого залізничого концерну у Злучених Державах. Покійний був внуком відомого міліярдера Корнелія Вандербільда, піоніра американських залізниць. — У Братиславі втонуло трьох вояків підчас військових вправ технічних відділів, що будували понтонові мости. Четвертий вояк важко ранений. — В копальні срібла недалеко Кобо вірвалася вінда з робітниками, з яких 12 згинуло. — Коло Штрасбурґа згоріло село Мексвіль. Шкода сягає півтора міліона франків.

—o—

З кіна.

КІНО ПАЛЯС: „ПІКОВА ДАМА".

Всі знаємо зміст цієї історії з опери, якої лібретто зладжене за оповіданням Пушкина. Те, що в опері зведене до кількох сцен з невеличкими діяльогами, тут виведене в численних живих картинах. Передовсім відтворена вся атмосфера гарячкової гри довкола картяних столиків, потім довга підготова поручника Германа, що хоче зєднати собі серце внучки „Пікової дами", щоб таким робом наблизитися до тої бабусі, яка знає велику таємницю щасливої гри у карти. Сцени болів роблять теж свої враження. Прегарно виведена сцена нічних відвідин Германа у домі ґрафині Томської та смерть Пікової дами. Режисер Озеп при співучасти першорядних французьких артистів зумів створити першорядну драматичну фільму.

—o—

Дописи.

ЖОВКІВЩИНА.

Ювілейне свято „Просвіти" в Добрусині. Дня 13. ц. м. відбулося в Добрусині, пов. Жовква, ювілейне районове свято „Просвіти", получене з посвяченням читальняно-кооперативного дому. На свято прибули від Матірної „Просвіти" голова д-р Іван Брик та інсп. В. Татомир, від філії „Просвіти" в Жовкві д-р Іван Романків, від РСУК у Львові пос. З. Пеленський, від ПСК у Жовкві дир. Ів. Дорота. На двірці повитали делегатів члени читалень з Добрусина і Крехова. 14-літній хлопець Яр. Кулявець виголосив привіт і закінчив словами: „Просвіті слава!", що присутні повторили тричі. Голові „Просвіти" вручив китицю цвітів з відповідним написом на стяжці. Голова подякував щирими словами, обняв і поцілував хлопця в голову. У пилкованій Жовкві привитав делегацію голова читальні Іван Цюпка і вручив голові „Просвіти" хліб і сіль. Службу Божу відправив о. Комарницький в асисті о. Пулика з Піга. Проповідь звязану з ювілеєм виголосив о. Комарницький. Співав хор з Бутин під проводом К. Чайківського. По богослуженні відправлено панахиду за покійних членів читальні і кооперативи. Опісля учасники, коло 3000 людей пішло походом під дім з процесією та орхестрою з Бутин. По обох боках дороги повівали жовто-блакитні прапорчики. О. Комарницький виголосив промову, підкреслюючи енергію громадян, що здвигнули дім. Побажав, щоб проміння освіти розходилось від цього дому по всій околиці. В год. 14 почалася академія, що з огляду на хвилевий дощ відбулася частинно на площі, частинно в домі. Свято відкрив голова філії. Голова читальні відчитав збірний привіт Матірній „Просвіті". Члени читалень Добрусина, Крехова і Куника виголосили гуртову рецитацію „Станьмо у просвітянські лави". Яр. Кулявець гарно віддеклямував „Казку про Белетня" Ю. Шкрумеляка. Злучені хори згаданих сіл і з Глинська разом ок. 200 людей відспівали „Просвіти армія іде"; тудова пісня зробила велике враження. Історію розвитку читальні і кооперативи відчитав М. Бальо. Хор з Бутин відспівав кооперативний гимн, а Борис віддеклямувала „Кооперативну присягу". Далі промовляв пос. Пеленський, навязуючи до історії читальні і кооперативи та вказав, що тільки в єдности сила. Промову посла приняли учасники рясними оплесками. По дальших виступах орхестри (Просвітянська увертюра) і хору з Бутин промовив голова „Просвіти" д-р І. Брик. „Ті, що не хотять або перепиняють вам в освітній роботі — мусять відійти" — говорив голова — „а лишаться лише ті, які хотять працювати для загального добра". Далі підкреслив, що лише нарід сильний духом дійде до наміченої мети. Промову голови нагородили слухачі голосними оплесками. По виступі хору з Глинська відчитано імена громадян і громадянок Добрусина, які зложили жертву на нитку у прапорі „Просвіти" (пізніше роздали їм і грамоти), злучені хори відспівали національний гимн „Ще не вмерла". Моральний успіх свята величезний. Воно причинилося до піднесення на дусі не лиш громадян Добрусина, але й околиці та збудило у всіх щиру відданість Матері-„Просвіті".

ЗАЛІЩИКИ.

Ощадностева акція. З ініціятиви дирекції кредитової кооперативи „Українська Каса" в Заліщиках, яка на основі рішення Р. С. У. К. стала організаційним осередком для кредитової кооперації заліщицького повіту, відбули представники повітових установ ще в лютім ц. р. спільну нараду у справі дрібної ощадности, на якій реферував потребу розбудови господарського фонду представник Центробанку м-р Осип Лозинський. На цій нараді зложено, як помічний орган в справі збірки дрібних ощадностей, повітовий комітет, в якого склад увійшли представники повітових установ, а саме: д-р М. Долинський від Повіт. Лугу, інж. Я. Гаврилюк від філії „Просвіти", д-р В. Вовк від Повітового Кружка Р. Ш. — Крім того скликала дирекція у згаданій справі повітову анкету, в якій взяло участь понад 200 осіб з повіту. І на цій анкеті реферував теж згадані справи представник Центробанку. Присутні на анкеті представники ріжних установ заліщицького повіту прийняли з вдоволенням рішення Р. С. У. К. На цій основі заанґажувала дирекція „Української Каси" колишнього люстратора Союзу Українських Кооператив з Борщева Павла Скалецького на інструктора кредитівок і організатора збірниць дрібних ощадностей. Вислід дотеперішньої акції в повіті зовсім добрий. За час від половини квітня до кінця травня ц. р. зорганізували в повіті 15 збірниць, які проявляють досить живу діяльність. Є заходи зорганізувати райфайзенку в збірній громаді Угриньківцях, яка під оглядом організаційним вибивається на перше місце.

ЗАЛІЩИЧЧИНА.

Лугові інструкторські курси в заліщицькому повіті. Старшина Повітового Лугу в Заліщиках зорганізувала в повіті інструкторські курси, які відбулися під проводом інструктора Тузяка Богдана в часі від 8. квітня до 8. червня ц. р. Курси відбувалися в шістьох районах, а саме: Щасівцях, Шупарминцях, Тлустім селі Торськім, Давиначі та Каспер́івцях. Участь у курсах взяло 179 учасників-відпоручників 32 місцевих лугів. Ініціятива зорганізування Лугових курсів у повіті вийшла від місцевих Лугів. І з приводу закінчення курсів скликала старшина Пов. Лугу на день 12. п. м. в салі „Народнього Дому" в Заліщиках повітову анкету, в якій взяло участь поверх 300 луговиків та луговичок. Анкетою проводив голова Пов. Лугу д-р М. Долинський, лікар зі Заліщик. Реферат організаційно-виховного змісту виголосив заст. голови д-р М. Семчишин, лікар із Тлустого. На закінчення анкети здав інструктор звіт зі своєї двомісячної праці та зілюстрував її перед Старшиною Лугу переробленими вправами на курсах.

Свята полеглих. Заліщицька округа вшанувала в часі Зелених Свят память Тих, що віддали своє життя в жертву Батьківщині. По відправі Богослуження в заліщицькій церкві вирушив під проводом трьох священиків [illegible] похід, зложений з місцевого грома-

зличства та великої скількости представників майже 30 сіл повіту на цвинтар. Підчас походу приграбала оркестра з Доброводи сумні мельодії і співали жалібні пісні. На чолі походу йшли за священиками представники повітових установ, за ними зорганізованими групами у чвірках відпоручники сільських установ в числі коло 2.000 осіб. Після панахиди на стрілецькій могилі та проповіди, різні повітові та сільські установи зложили на могилах Героїв 15 вінців, плетених з пахучих зел подільського чорнозему. Короткі та глибокі змістом написи на стяжках вінців вказували наглядно, що нарід обєднаний у цю святочну хвилину, одною думкою, яка лучить минуле з теперішним і дає договвали на майбутнє.

Просвітянська окружна нарада відбулася дня 5. ц. м. в салі „Народнього Дому" в Чорткові під проводом відпоручника Головного Т-ва „Просвіта" у Львові інсп. Володимира Гафтковича. В нараді взяли участь представники сімох філій „Просвіти". Темою нарад були освітньо-виховні, організаційні справи, та справи звязані з ювілейними святами філій та читалень з приводу 70-ліття Т-ва „Просвіта".

РАВА РУСЬКА.

Традиційний похід на могили полеглих. Від 1928 р. громадянство равського повіту кожного року святкує традиційним звичаєм память полеглих. До свята в честь Полеглих Героїв в равському повіті українське громадянство ставиться з великим пієтизмом і цей гарний звичай, передає грядучим поколінням. Це релігійно-національне свято в честь Полеглих Борців за Волю України відбулося в неділю 19. ц. м. Свято почалося торжественною Службою Божою у парох. церкві, що її відслужив о. дек. Михайло Дороцький, парох з Потелича в асисті о. Гната Заяця, пароха з Любичі Княжів. та о. Ілії Блавацького, зав. парохії в Раві Руській. Діяконували о. Михайло Греділь, кат. з Рави Руської і о. Миронович сотрудник з Гребенного. По службі Божій о. завст. декан Василь Кулинич, парох з Камінки Кривого в асисті 16-ох священиків відслужив над прикрашеною по середині церкви вінками і цвітами символічною домовиною торжественну панахиду. По богослуженнях у церкві священики пішли з процесійним походом на могили Полеглих. Похід спрямувала влада жидівськими заулками, забороняючи йти головними вулицями міста. Головну вулицю, куда що року ішов церковний похід, забарикадували поліцією. В поході взяли участь церковні процесії з Рави Руської, Потелича, Річок, Селиськ і Гійча, делегати з 194 вінками, 18 священиків, у тому 17 з равського і 1 з немирівського деканату та непроглядні маси народу. На цвинтарі біля величавого памятника над могилами Полеглих о. дек. Мих. Дороцький в асисті священиків відслужив панахиду, після чого о. Константин Дацько, парох з Тенетиськ, виголосив відповідну до хвилини проповідь. По богослуженні церковний похід вернувся під церкву, де розвязався. Ціле свято випало дуже гарно а учасники, злучені духом під релігійним і національним оглядом, спокійно розійшлися домів. З прикрістю слід зареєструвати, що в цьогорічному святі взяв участь лише хор з Вільок Мазовецьких під управою п. Панаса, що співав Службу Божу і панахиду та хор з Рави Руської. Вкінці слід згадати, що підчас Зелених Свят відбувся при великому здвизі народу величавий похід на могили Полеглих у Немирові і Вербиці. Побажаним булоб, щоб у чергових роках брали участь в Немирові священики цілого немирівського деканату, у Вербиці — цілого угнівського деканату, в Раві Руській — повітовому осередку священики всіх трьох деканатів.

Загальні Збори філії УКТОДІ в Раві Руській відбулися 16. червня п. м. Збори отворив муж довіря Т-ва і один з членів основників дир. Степан Совин, привитав делегата Головної Ради Т-ва д-ра Пилипа Дерчача, вказав на завдання Т-ва і просив вибрати президію зборів. Предсідником загальних зборів вибрали інж. Василя Терпелюка, секретарем дир. Степана Совика. З черги д-р Дерчач відчитав і пояснив статут, зясував присутнім дотеперішну працю Головного Т-ва та його завдання на будуче і попросив вибрати Виділ Філії. По короткій дискусії загальні збори вибрали головою філії о. Ілію Блавацького, до Виділу д-ра Д. Ботачевського, дир. Степана Котовича, дир. Чіха Мих. та ін. Сумку Теодора, До Контрольної Комісії дир. Івана Косаківського, Ксавера Пропика і Степана Совика. Вибраний Виділ дає запоруку, що філія виконає свою працю якслід.

СТАНИСЛАВІВ

Нова станиця. Недавно збагатився Станиславів на одну нову станицю: п. Ю. Шеремет відкрив перший український склад образів і рам та торговлю девоціоналіями. Нарешті будемо мати на відпустах і церковних святах свого купця. Громадянство з вдоволенням повитало нову станицю, і ми їй з цього місця бажаємо найкращих успіхів.

З просвітянського фронту. В неділю, 19-го червня п. р. відбувся фінал ювілейних змагань аматорських гуртків за першенство Станиславівщини. В фіналі змагались гуртки з Черніїва та Ямниці, що виставили драму на 2 дії Старицького: „Зимовий вечір". (Оба гуртки грали по дві дії). Першуном вийшов згідно з пуляцією гурток Ямниці. Та тому, що Черніїв осягнув теж поважну кількість пунктів і тому, що жюрі взяло під увагу близькість Ямниці до Станиславова (тобто змогу оглядати частіше на станиславівській сцені добрі вистави, як напр. вистави „Заграви" чи Тобілевича), наслідком того Ямниця мала кращі умовини праці, — признано гурток Ямниці й Черніїва за першунів, в тим, що срібний вінок першуна буде пів року в Ямниці і пів року в Черніїві. Слід зазначити, що оба гуртки стоять на доволі високому рівні, а деякі аматори сміло моглиб дебютувати на сценах наших професійних театрів.

Як там з тією шляхтою.. Туристика, як відомо, чудесна річ: шкода навіть витрачувати час і папір на докази, що це таке туристика, бо це справа надто ясна. В західніх народів, — кажуть — туристика займає чільне місце. Але українці волять сидіти домі, як швендятись по світі. Хіба... що це нічого не коштує! І тому добрі сусіди мусять нами займатися та пропагувати серед нас туристику. Не розумію лише, чому ми обурюємось з приводу різних „вицечок" до Варшави, на „свєнто моржа", „свєнто ґур", „свєнто гуцульщизни" і т. ін. Адже це туристика... А звичайно на такій „вицечці" можна й дечого навчитись, дещо побачити!... Ось, напр., перед кількома днями загостив до Станиславова „вицечка" шляхти загродової аж з Городенщини. Аж серце радувалось, кілько то ми тієї шляхти маємо! Го, го, го!.. На залізничому двірці сензація... Милих гостей обступають цікаві... До одного гурта підступає ентузіястка народніх вишивок... На ту хвилину до того гурта зблизився й автор тих рядків, та зачув менш-більш таку розмову: „Ви відки"? — „З Городенщини". — „Чудові вишивки маєте". — „А чудові. І трудні". „Е та для вас воно не тяжко так вишивати". — „Та, для нас ні. А для вон тих..." — і тут дівчина городенських піль вказала рукою на своїх сусідов і тих, що плентались по пероні. — „А хіба тає́ті не тамошні, як і ви?" — „Ніві, та вони такі тамошні, як і ми. От поперебирались, тай до Станиславова нас з собою взяли". — Дальше я не чув, бо надїхав поїзд, а я спішився до нього. А все-ж чи туристика не зтать багато?

Б. Л.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Смерть Ґенерала.

Ішли на Зелені Свята довгі ряди колишніх вояків УГА. Усе в цивільних чорних одягах, а між ними їх Начальний Вожд...

— Котрий то, котрий? — питався хтось із глядачів.

Люди здивовано оглянулись.

— Хіба не видно котрий?!

Сивий, високий, плечі старі, але рівні, крок твердий, хоч тільки літ і тільки світа ним пройшов, зір лагідний, спокійний, але час до часу лискавка в ньому грає

Ґенерал!

Виходив із брами св. Юра на янівське кладовище віддати поклін тим, що за спільне добро життя віддали.

А за два тижні?!... За два марні незамітні тижні... наш Ґенерал умирав.

Ох, який немічний і який сильний, який нещасний і який щасливий Наш Ґенерал!...

Немічний, бо ні підвестися, ні рушитися не може, сильний, бо затиснув зуби і ні один стогін не вихоплюється з грудей, нещасний, бо терпить, так тяжко терпить, а щасливий, бо вмирає не на далекім селі, сам серед чотирьох стін. Довкола Його ложа вірні, в огні пробовані товариші зброї. Коли ґенерал заплющує очі — котяться по їхніх лицях сльози, коли погляне всміхаються їхні уста.

— Пане Ґенерал, буде все добре!

— І я так думаю, панове. Треба подати собі руки і разом...

— Ми про Тебе, Ґенерале...

— Ех! — махає рукою. — Ого! — і всміхається.

Ціла ніч німої муки, а рано, 9.50 — смерть. Не та велика з огнистим мечем, що стільки літ у стількох боях замахувалась на Нього, три рази поранила Його, а та мала, кощава, з тупою косою, що ні разу не підходила близько аж тепер підкралася як гадина

Поникла трава жалощами, дерево з туги к'землі приклонилося. Звісила голову Маківка, Лисоня, задрожали поля Чорткова, Бережан, понісся стогін за Збруч на подільські ниви, дійшов до Золотоверхого, упав на Дніпро, а Дніпро Чорному Морю тую журбу-мову на хвилях подав.

Помер Перший Вояк Української Галицької Армії, Лицар без скази, Людина без плями.

На кивок Його руки сто тисяч багнетів їжилось, десять тисяч шабель дзвеніло, пять соток гармат вогнем і залізом ригало. Коли стягав густі брови пять тисяч старшин тремтіло...

А нині лежить так тихо у тісній домовині, такий малий, але такий великий, Ясновельможний Наш Спомин — Мирон Тарнавський.

Ґенерале Наш! Чи тільки Ти сам один лежиш у труні?! Поклалася з Тобою наша буйна многоцвітна молодість, що „була як буря із громом, що була як ніч на Купала

„Безгоміння і сум,
Безгоміння і сон.
Тільки зірка упала"...

Ой, то не зірка, а велика, блискуча зоря упала з нашого неба...

Але лишила по собі вогняну смугу через ціле небо, що не згасне

„Поки сонця-світу,
Поки трав та квіту,
Поки серця в грудях,
А у жилах крови. Амінь.

Роман Купчинський.

Спорт.

РКС. — ГАСМОНЕЯ 0:0

Останній метч за мистецтво Окружної Ліги закінчився по нецікавій, хоч рівнорядній грі нерішеним вислідом.

Кінцева табеля О. Л. така:

		гор	точок	воріт
1.	Чорні	26	40:12	74:29
2.	Україна	26	34:18	62:42
3.	Польонія	26	32:20	54:45
4.	Гасмонея	26	[illegible]:21	40:28
5.	Лехія	26	28:24	57:49
6.	Погонь (Стрий)	26	27:25	69:50
7.	Погонь Л. Б.	26	[illegible]	64:57
8.	Юнак	26	26:26	53:49
9.	Ярослав	26	26:26	35:46
10.	Ресовія	26	25:27	44:51
11.	Р. К. С.	26	25:27	30:36
12.	Корона	26	18:34	40:75
13.	Чувай	26	17:35	33:58
14.	II. Сокіл	26	8:44	18:61

З Ліги „вилітає" Сокіл. Хто буде другим, Корона чи Чувай, ще покищо невідомо, бо Чувай зголосив протест проти метчу зі стрийською Погонею, в якій грав неуправнений до гри грач. Та одночасно і справа Корони ще у 100 відсотках неполаднана

СЯН — КАДІМА.

Відплатні футбольні змагання за вхід до Окружної Ліги відбудуться в неділю 3. ц. м. в Перемишлі на грищі Польонії. Початок метчу в год. 5.15 попол.

НАКОЛЕСНИЦЬКІ ЗМАГАННЯ НА БІЖНІ.

В неділю 3. ц. м. відбудуться на біжні грища Чорних наколесницькі змагання, що їх організують Чорні й Україна з участю наколесників інших львівських клюбів.

Початок перегонів у год. 5 попол. Ціни вступу незвичайно низькі, бо лиш 25 сот.

Для ліценціонованих відбудеться біг на 20 окружень для змагунів із перегоновими картами на 10 окружень. З України стартують у першій групі: Вабій, Степаняк, Лата й Федак, у другій: Панчак, Єзерський, Левкович і Рудницький

Нові книжки й журнали.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, Записки присвячені дослідам історії, культури й побуту бойківського племени. Рік VIII. Ч. 10. Зміст: Д-р Володимир Гуревич (посмертна згадка). — Михайло Скорик: В десятиліття існування Товариства та Музею „Бойківщина" в Самборі. — Іларіон Свєнціцкий: Образ розвою українського музейництва. — Ярослав Пастернак: Спрутинське городище. — Іван Крипякевич: Княжий Самбір і Самбірська Волость. — Теофіль Коструба: Найдавніша згадка про Бойківщину. — Володимир Кубійович: Розміщення населення в Бойківських Карпатах. — Ярослав Білинський: Вівчарські шляхи пів.-зах. Бойківщини. — Остап Микович: Рідвяні звичаї і пісні в селі Веремінь ліського повіту. — Ольга Олександра Дучимінська: Рідвяні і святойорданські звичаї в селі Тирча. — В. М. Отинівська: „Вечерниці" в с. Отинаві Вижній. — Володимир Залозецький: Бойківський тип деревляної церкви й його відношення до історичних стилів. — Іларіон Свєнціцкий: Тематичний уклад стінопису церкви св. Юра в Дрогобичі. — Іван Зілинський: Границя бойківського говору. — Іван Панькевич: Лемківсько-бойківська границя в Чехословаччині. — Ярослав Рудницький: Важливіші ізофони на півночі центральної Бойківщини. — Евген Грицак: Левонка с. Сушиці Ракової у Старосамбірщині. — Антін Кишкинський: Фонетика підгірського бойківського говору села Тисовиця (турчанського повіту). — Марія Парипа: З географії бойківських слів. — Рецензії та звідомлення. — о. Юрій Кміт: Словник бойківського говору.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 1. 7. год. 8. веч. „Воскресіння Мадагаскару“.

Субота 2. 7. год. 8. веч. „Люди в білому“ премієра.

Неділя 3. 7. год. 4 попол. „Воскресіння Мадагаскару“. Год. 8. веч. „Люди в білому“.

Театр Ріжнородностей:

зачинений на час літніх ферій.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ДЕЛЯТИН.

1. 7. Невольник.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ПЕРЕМИШЛЯНИ:

1. 7. Нітуш зі Стефою Сталинківною.
2. 7. Сузанна.
3. 7. Ой не ходи Грицю.

Потім театр іде до Рогатина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КУТИ:

1. 7. Мазепа.
2. 7. Бесталанна.

КОБАКИ:

3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.

КОСІВ:

3. 7. Гетьман Полуботок.

ЖАБЄ:

4. 7. Після Бесіди.
5. 7. Чесна Сузанна.

Театр прийме до хору тенорів і басів.

КІНА.

АПОЛЬО: „При зачинених дверях“.
АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці“ з Даніелею Дарів.
БАЛТИК: „Пропащий острів“, „24 години кохання“.
ВАНДА: „В тіни самітної улиці“, і „Любов для початкуючих“.
ҐРАЖИНА: „Подружжя про око“, „Мазур“.
ЕВРОПА: „РОБЕРТ І Гльорія“ (Магда Шнайдер).
КАСІНО: „День на перегонах“.
КОПЕРНИК: „Серце і шпада“.
МАРУСЕНЬКА: „Серце і шпада“.
МЕТРО: „Орлов“, „Бросвей Біл“.
МІРАЖ: „Сан Франциско“.
МУЗА: „Саратога“, „Шість літ кохання“.
ПАЛЯС: „Цікова дама“.
ПАКС: „Я винувата“ з Даніелею Дарів.
РАЙ: „Деле“ з Даніелею Дарів.
РІЯЛЬТО: „З кохання недостаточно“, „Все жіноча правда“.
РОКСІ: „Дівча з темпераментом“.
СВІТ: „Чорний орел“, „Дівча з Парижа“ з Лілі Понс.
СТИЛЕВЕ: „Світ говорить про нас“.
ТОН: „Пострах Монголії“, „Невинно почалося“.
УТІХА: „Пропаще місто“ та ревія.
ХИМЕРА: „Обережно з коханням!“

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Македонія“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвегія, Льофоти“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 1. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орхестра, 8.00 Добридень наймолодшим, оповідання, пісеньки, 12.03 Полудницю, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з п., 15.00 Хліборобська хвиля, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 у біловежській пущі, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з горища, 15.45 Господарські вістки, 16.45 Городницькі кооперативи на Шлеську, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Фейлетон, Підгалянські пісні у вик. вок. ансамблю, 17.55 Гальо! Поляк! 18.00 Кольорова фотографія, 18.10 Дуети Шуберта на скр. і форт., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Музика у вик. сальон. тріо: Ем. Філіповський скрипка, Мих. Зільків віольончеля, Вол. Орлінський форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Оперетковий вечір, орх., сопран, тенор, форт. 20.45 Веч. денник, 21.00 Ділянки про літературу: Двацяте століття та середньовічні часи, 21.10 Пісеньки давніх часів, 22.00 Спорт, 22.05 Живий концерт бальний, орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Пісні сучасних композиторів, із пл. (Варшава II).

Субота, 2. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Пішалися на фарбованих лисах“, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Квартетові мініятури, у програмі італійська музика, у вик. смичк. квартету, 16.45 Культура усміху, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із спікерового альбуму, 17.45 „Золочів“ гутірка, 17.55 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Концерт солістів: форт., віол., 18.45 Фрагмент із „Пана Тадея“, 19.00 Спів. ресітаць Вит. Мишковського, баритон у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 З піснею та танком по Шлеську: нар. квартет, тенор, форт., 20.00 „Рік 1920“ авд. для дітей, „Каюком по Вілії та Німані“, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 Танк. музика, спів, 21.50 Спорт, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танк. музика з пл. (Варшава II).

Неділя, 3. липня 1938.

7.15 Пісня у вик. кашубського хору, 7.20 Кашубські пісні й танки, хор, капеля, 8.00 Ран. денник, 8.15 Для села: Газетка, пісні, Новинки зі світа, 8.35 Львів здоровить, 9.05 Дута орхестра, коло год. 10.30 (після богослуження) Музика з пл., 11.45 Театр. огляд, 12.03 Серенади, муз. поралов, 13.00 Кохання та приязнь у життi Шекспіра, 13.15 Музика, міш. хор, 14.55 Їзда по місті, гутірка, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Під Бабиною Горою, словно муз. авд., фейл., 16.20 „Чоловік і жінка“ ком. Фредра, 17.20 Форт., 17.50 Хвилина Бюра Студій, 18.00 Розр. концерт, 19.30 Звук. тиждень, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Львівська варта, словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та-йой“ вес. авд., 22.10 У літній вечір, муз. авд., 23.10 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 1. липня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні, 17.15 Рондо на скр. і орх. Шуберта, 19.10 Розр. музика, 20.00 Марші у вик. військ. орх., БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 Форт. твори Ліста, 18.15, 19.00 Циг. музика, 19.30 Спів. ресітаць Марії Базілідес, 21.20, 22.00 Орг. ресітаць, ВІДЕНЬ 16.00 Орх. 18.00 Молодь грає і співає, 21.00 Симф. концерт, КЕЛЬН 23.00 Симфонія ч. 3. „Ероїка“ Бетовена, МІЛЯНО 17.15 Форт., 18.30 Концерт солістів, 20.30 Розр. муз., 21.30, 22.0, 23.00 Симф. концерт, ПРАГА 18.00 Орх., хор, 20.55, 21.00 Солісти, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Театр Уяви: „Асмодей“ драма Моріяка, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00, 22.00 „Ромпікольо“ оп. Пietрія, СОФІЯ 20.45 Спів. ресітаць, 21.50 Симф. концерт

Субота, 2. липня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 16.00 Весела китиця мельодій, 20.10 Нар. музика, 21.00 22.30 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Концерт військ. орх., 21.10 22.15 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Орх., 20.10 21.00 Давні оперетки, орх., сол., ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 19.10 Вес. нар. авд., 20.00 21.00 Вес. муз. вечір, 22.30 Розр. концерт, орх., спів, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Чортів учень“ ком. Шова, ПРАГА 15.20 Сальон. музика, 19.40 20.00 Веселі мельодії, 20.30 21.00 Галевий концерт із сок. злету, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 19.30 Розр. музика, 22.00 Орх., СОФІЯ 18.45 Популярна музика, 20.00 Спів.

Неділя, 3. липня 1938.

БЕРЛІН 18.05 Улюблені мельодії, 20.00 21.00 Вес. муз. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.50 Хор, 17.00 Форт., 18.00 19.00 Циг. музика, 19.45 20.00 Спів, ВІДЕНЬ 15.20 Камер. музика давніх часів, 18.15 Рег. танки та пісні, 20.00 21.00 Симф. орх., 22.30 Орх. музика, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 18.00 Симф. музика, ПРАГА 12.40 Легка музика, 20.30 21.00 Галевий концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Легка музика, 19.00 Оценка, 19.30 Пісні, 19.45 Вок. концерт, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Лиcолiс парфімен“ ком. оп. Офенбаха, РИМ 17.15 18.00 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Зінгарі“ оп. Леонкавалля.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 30 червня 12938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	2·10 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця копа	3·50 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана. На яйця знижкова.

Радіокутик.

ПІД ЗАГРОЗОЮ СМЕРТИ.

На підставі нового закону, в Німеччині слухання совітських радіостацій уважатимуть тепер за „приготування до зради держави“. Таке переступство загрожує карою смерти. Досі за цей злочин грозила кара кількох літ вязниці.

ПЕРШИЙ МІНІСТР РАДІОФОНІЇ.

В новому бельгійському кабінеті міністрів, вперше в історії радіофонії міністр почт має також офіційний титул міністра бельгійської радіофонії.

РАДІО В ОХОРОНІ АВТ.

За прикладом англійської поліції, яка вивінувала в радіове приладдя спеціяльні авта для поборювання крадежей авт, пішла також Італія. Італійський королівський Автомобількльюб збудував коротковильну радіостанцію з метою боротьби зі злодіями авт.

ВИДАВЦІ НОТ ПРОТИ РАДІЯ.

Союз дириґентів англійських орхестр робить заходи у справі залагоди конфлікту між тов. ББК та англійськими видавцями нот. Видавці нот нарікають, що радіо надаючи перед мікрофоном найновіші „козирі“ тимсамим є для них поважною конкуренцією.

НОВИЙ ТИП ГОЛОСНИКА.

На гімнастично-спортовому святі у Бреславі, яке відбудеться в кінці липня п. р. вперше ужиють голосників нового типу продукції Телефункен. Ці голосники приміщуються безпосередньо на землі, а частинно під землею. Горішня частина такого голосника має форму покришки, а на її долішній стороні приміщено резервовий ріг, який запевняє рівномірне розходження звуку через напряму поверхню голосника. Циліндричні дротяні сита хоронять перед дощем. Покришка є така міцна, що на випадок натовпу може на неї станути 6 дорослих людей. Внизу на долішній стороні є мембрана голосника, яка проміннює угору. Обі ці частини голосника знаходяться на бетоновому цоколі, що є вкопаний у землю. Такий голосник може без перешкоди залишатися на повітрі. Подібно як у грибкового голосника, засяг нового сягає 50 м., одначе мусить мати довкола себе вільний простір, щоб звук міг добре рівномірно розходитися у всі сторони. При гімнастичних та тому подібних імпрезах вистачає 10-ватовий голосник, але коли збереться великий натовп, тоді треба заінсталювати вже голосник в силі 20 ват.

Подяка.

Прибитий горем по втраті нашого Найдорожчого Вуйка і Стрийка бл. п. о. ІВАНА ПЕТИКА, пароха Вашкович, який по важкій недузі упокоївся в Бозі в неділю дня 22. 5. п. р., складаємо подяку всім, що у тих важких для нас хвилинах несли нам слова потіхи та своєю участю звеличали сумні похоронні обряди Покійного.

Щиро дякуємо Впр. оо. деканові Плешкевичеві, м. деканові Кушликові, сов. Сісікевичеві, Макареві, Рудавському й іншим за сл. Сл. Божі і молитви над Покійним, та за провід у похоронах. Дякуємо Впр. оо. Савличеві, Ільницькому, Корнятовичеві, Перчинському та Масляникові за участь у похороні. Зокрема дякуємо Впр. оо. Городиському, Макареві і Масляникові за відправу парастасів. До глибини душі зворушували всіх прощальні слова проповідей Впр. оо. декана Плешкевича, м. декана Кушлика та Макара, а нам засумованим тягар з серця знимали. Дякуємо П. Т. Представникам всіх повітових наших установ у Самборі, що мимо непогоди приїхали віддати останню прислугу б. п. Покійному. Особливо дякуємо за ті палкі промови над домовиною Вп. п. дир. Чижевичеві, інж. Бородайкові, м-рові Кульчицькому та Пришликові. Дякуємо Вп. Учительському Зборові з парохії, що разом з дітьми відпровадили Покійного на місце спочинку. Дякуємо Громадянам парохії і всіх довколичних сіл за участь і вінки, зокрема церковним провізорам та церковній прислузі. Дякуємо за участь громадянам с. Торгановичі, що мимо непогоди з так далека прийшли відпровадити Покійного. Ніколи не забудемо тої помочі і опіки в останніх хвилинах життя, яку віддав Покійному Вп. п. м-р Володимир Януш у Львові.

Дякуємо Вп. п. Кепковському, Янушові та Чижевському власт. дібр у Вашковичах, Судковичах і Баранчичах, що прийшли віддати останню прислугу Покійному. Вашим всім, що несли нам слова співчуття в горю, несли поміч, а яких може через забуття не згадали — шлемо щире Спаси-Біг.

Родина.

Подяка.

Ще й цією дорогою дякуємо з цілого серця **Вп. д-рові Малисові**, операторові „Нар. Лічниці“, за надзвичайно вміле й щасливе переведення операції нашої доньки і за його жертвенну опіку над нею, а **Проф. д-рові Панчишинові** за успішне лікування і нагляд над хворою. При цій нагоді нехай нам буде вільно висловити повне признання „Нар. Лічниці“, що є прекрасним, модерним шпиталем, гідним народу. Дякуємо всім Вп. Лікарям „Нар. Лічниці“ і СС. Служебницям, що служили своєю поміччю.

Конрад і Юлія Кальби з Мозолівки

Оповістка.

Вислід збірки на шкільну дітвору. Повідомляємо, що збірку на бідну шкільну дітвору переведено в дні 8. червня 1938 р. в Тустановичах згідно з дозволом Староства до Ч. Пд. 7/68 1938. Зібрано 99 золотих 64 сотики. За Виділ Кружка Родичів при школі ім. Т. Шевченка в Тустановичах: Олександра Терлецька, голова, Степан Гаврилів.

Управа „Народньої Лічниці“ складає щиру подяку **п. Андрієві Дуфанцеві**, власникові кравецької робітні, Львів, Косцюшка 1 а за жертвування одностроїв для портієра „Народньої Лічниці“. 1441

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.